

บทที่ 3

เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูล การสื่อสารของประชาชนตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัย จะทำการศึกษาร่วมกับบทบัญญัติของกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายไทย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนเฉพาะกรณีการเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 105/1 และมาตรา 105/2 ตามร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ... เท่านั้น โดยนอกจากจะทำการศึกษาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแล้ว ยังทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนเกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายไว้ว่า ในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ด้วย¹ การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์

¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. มาตรา 26.

สาธารณะ² นอกจากนี้ยังบัญญัติรับรองสิทธิเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใดๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ³

จากบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติรับรองสิทธิในการติดต่อสื่อสารถึงกันของประชาชนเอาไว้ การเข้าถึงหรือการสอดแนมการสื่อสารของบุคคลใดๆ จะกระทำมิได้ แม้แต่การกระทำดังกล่าวจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการหาข้อมูลหลักฐานในคดีอาญา เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่เอาไว้ และการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้

ขณะเดียวกัน ในเรื่องของ การบัญญัติเกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายอาญาได้กำหนด ไว้ใน มาตรา 77 วรรคท้าย ความว่า “รัฐพึงใช้ระบอบอนุญาตและระบอบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายอาญาเป็นวิถีทางสุดท้ายของการคุ้มครองนิติสมบัติเมื่อนำมาใช้กับกรณีในการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำการเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าถึงพบว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐในการเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าถึงนั้น อาจเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนคดีอื่น ประกอบกับการทำความผิดในลักษณะดังกล่าวมิใช่การทำความผิดอาญาร้ายแรง ดังนั้นการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำดังกล่าวจึงไม่มีความเหมาะสม ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้บัญญัติรับรองไว้ว่า การกำหนดโทษทางอาญาจะกระทำได้แต่เฉพาะความผิดร้ายแรงเท่านั้น

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. มาตรา 32.

³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. มาตรา 36.

3.1.2 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ...

สำหรับบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ได้กำหนดหลักการในการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังต่อไปนี้

(1) กำหนดวิธีการเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่ถูกหรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา คดีความผิดที่เป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดที่มีความซับซ้อนซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป (เพิ่มมาตรา 105/1)

(2) กำหนดความผิดสำหรับผู้กระทำความผิดด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 105/1 (เพิ่มมาตรา 105/2)

นอกจากนี้ ยังให้เหตุผลของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า เนื่องจากปัจจุบันผู้กระทำความผิดได้อาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความรู้ทางวิทยาการสมัยใหม่ในการกระทำความผิด โดยมีรูปแบบและวิธีการในการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้ สมควรมีการกำหนดให้เจ้าพนักงานเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีความสลับซับซ้อนดังกล่าว เพื่อนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และกำหนดโทษทางอาญาสำหรับผู้กระทำให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมาตรา 105/1 ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอนั้น กำหนดไว้ความว่า

“มาตรา 105/1 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา คดีความผิดที่เป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือคดีความผิดที่มีความซับซ้อนซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป พนักงานฝ่ายปกครองผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมการ

ปกครอง หรือตำรวจผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้บังคับการตำรวจขึ้นไป แล้วแต่กรณีจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตในการเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

คำขอดังกล่าวต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นในการยื่นคำขอ รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทและลักษณะของเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ต้องการซึ่งให้มีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลน้อยที่สุด วิธีการที่ใช้ในการเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว รวมทั้งระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการ

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง จากการเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใดๆก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลหรือความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

ให้ผู้ได้รับอนุญาตรายงานผลการดำเนินการต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทราบทุกสามสิบวัน

การยื่นคำขออนุญาต การอนุญาต และการรายงานผลการดำเนินการให้ศาลทราบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายแล้วรายงานต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

จังหวัด ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแล้วแต่กรณี กำหนด

ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดกระบวนการในการเข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งเป็นการเฉพาะแล้ว ให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายดังกล่าวดำเนินการตามที่กฎหมายนั้นบัญญัติไว้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ องค์กรอาชญากรรม หมายความว่า ผู้กระทำรวมตัวกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปและร่วมกันกระทำความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำ มีการประสานงาน มีการติดต่อสื่อสาร และมีการแบ่งปันผลประโยชน์อันเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง”

ส่วนมาตรา 105/2 เป็นการกำหนดโทษบุคคลที่เผยแพร่ความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้มาโดยการกระทำตามมาตรา 105/1 ซึ่งกำหนดไว้ความว่า

“ มาตรา 105/2 ผู้ใดรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 105/1 กระทำการด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 105/1 วรรคหนึ่ง ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”

จากบทบัญญัติของมาตราดังกล่าว จึงมีข้อพิจารณาว่า หากการกระทำใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 105/2 วรรคแรก เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบหรือไม่

กระทำโดยประมาท หมายถึง การกระทำความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้วางหลักเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาทไว้ว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัด ให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกระทำโดยประมาทนั้น ไม่เป็นความผิดอาญา เว้นแต่ (1) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือ (2) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัด ให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

เมื่อพิจารณามาตรา 105/2 แห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เห็นได้ว่า มิได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาทเอาไว้แต่ประการใด ดังนั้น หากผู้ใดรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 105/1 กระทำการด้วยประการใดๆ โดยประมาทให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ผู้นั้นไม่มีความผิดแต่ประการใด

3.1.2.1 คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

ขณะเดียวกัน ประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรไว้ในภาคสอง ความผิด ลักษณะ 1 อันประกอบไปด้วย

หมวดที่ 1 ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้แก่ มาตรา 107 ความผิดฐานปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ มาตรา 108 ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ มาตรา 109 ความผิดฐานปลงพระชนม์พระราชินีหรือรัชทายาท หรือฆ่าผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 110 ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระองค์หรือร่างกาย หรือเสรีภาพของพระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มาตรา 111 ความผิดฐานการเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามมาตรา 107-110 มาตรา 112 ความผิดฐานหมิ่นพระบรมเชษานุภาพ และมาตรา 112/1 ความผิดฐานหมิ่นพระบรมเชษานุภาพโดยการโฆษณา

หมวดที่ 2 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ได้แก่ มาตรา 113 ความผิดฐานกบฏ มาตรา 114 ความผิดฐานตระเตรียมการกบฏ มาตรา 115 ความผิดฐานยุยงให้ทหารตำรวจก่อการกำเริบ มาตรา 116 ความผิดฐานปลุกปั่นประชาชน มาตรา 117 ความผิดฐานก่อการหยุดงาน และมาตรา 118 ความผิดฐานเหยียดหยามธงหรือเครื่องหมายอันสื่อถึงรัฐ

หมวดที่ 3 ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายนอกราชอาณาจักร ได้แก่ มาตรา 119 ความผิดฐานกระทำให้ส่วนหรือเอกราชของรัฐสูญเสียไป มาตรา 120 ความผิดฐานคบคิดกับรัฐศัตรู มาตรา 121 ความผิดฐานทรยศชาติ มาตรา 122 ความผิดฐานอุปการะรัฐศัตรู มาตรา 123 ความผิดฐานสอดแนมความลับของชาติ มาตรา 124 ความผิดฐานแพร่งพรายความลับของชาติ มาตรา 125 ความผิดฐานกระทำต่อเอกสารหรือแบบอันเกี่ยวกับส่วนได้เสียของรัฐในการระหว่างประเทศ มาตรา 126 ความผิดฐานทรยศรัฐบาล มาตรา 127 ความผิดฐานก่อให้เกิดเหตุร้ายแก่ประเทศจากภายนอก มาตรา 128 ความผิดฐานตระเตรียมหรือพยายามกระทำความผิดตามหมวดนี้ และมาตรา 129 ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามหมวดนี้

หมวดที่ 4 ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ได้แก่ มาตรา 130 ความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระองค์หรือเสรีภาพของประมุข คู่สมรสของประมุข หรือรัชทายาทรัฐต่างประเทศ

มาตรา 131 ความผิดฐานประทุษร้ายต่อร่างกายของ หรือเสรีภาพผู้แทนรัฐต่างประเทศ มาตรา 132 ความผิดฐานปลงพระชนม์ประมุข คู่สมรสของประมุข หรือรัชทายาทต่างประเทศหรือฆ่าผู้แทนรัฐต่างประเทศ มาตรา 133 ความผิดฐานหมิ่นพระบรมเดชานุภาพของประมุขหรือรัชทายาทรัฐต่างประเทศ มาตรา 134 ความผิดฐานหมิ่นประมาทผู้แทนรัฐต่างประเทศ มาตรา 135 ความผิดฐานเหยียดหยามธงหรือเครื่องหมายอันแสดงถึงรัฐต่างประเทศ

3.1.2.2 คดีความผิดฐานการก่อการร้าย

ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา 135/1 ถึง มาตรา 135/4 เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2546 โดย มาตรา 135/1 ความผิดฐานก่อการร้าย มาตรา 135/2 ความผิดฐานตระเตรียม หรือสมคบกันเพื่อการก่อการร้าย มาตรา 135/3 ความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการก่อการร้าย มาตรา 135/4 ความผิดฐานเป็นสมาชิกคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย

3.1.2.3 คดีความผิดที่เป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

ประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบันมิได้ให้ความหมายขององค์กรอาชญากรรมเอาไว้ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งให้ความหมายขององค์กรอาชญากรรมไว้ หมายถึง คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป ที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

3.1.2.4 คดีความผิดที่มีความซับซ้อนซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แล้วพบว่า มิได้มีการให้ความหมายของความผิดที่มีความซับซ้อนเอาไว้แต่ประการใด การกำหนดไว้เช่นนี้ จึงเป็นการกำหนดประเภทของความผิดเอาไว้อย่างกว้างๆ โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนว่า อย่างไรเป็นความผิดที่มีความซับซ้อน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายและการตีความได้ว่า อย่างไรจึงจะเป็นความผิดที่มีความซับซ้อน และอาจก่อให้เกิดปัญหาการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐอีกด้วย เช่น กรณีการเสียชีวิตของนักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งโคมระย้าบัตรชี้สาเหตุการตายว่ามาจากภาวะหัวใจเต้นเย็บปล้น แต่ญาติเชื่อว่า การเสียชีวิตมีสาเหตุมาจากการถูกทำร้าย คดีฆาตกรรมอำพรางศพโดยการเผา คดีที่แก๊งมิจาซิฟใช้บัตรประจำตัวประชาชนบุคคลอื่นมาเปิดบัญชีทำธุรกรรมทางการเงินหลอกลวงผู้อื่น เป็นต้น คดีดังที่ผู้วิจัยกล่าวมาถือว่าเป็นคดีที่มีความซับซ้อนหรือไม่

สิ่งที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติคาดหวังว่าประชาชนและสังคมจะได้รับประโยชน์จากการเสนอกฎหมายฉบับนี้คือ เพื่อให้การพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยกระทำผิดจริงศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ อาจมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องขอของพนักงานสอบสวน เพื่อให้มีการดักฟังโทรศัพท์หรือตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลทางการเงิน หรือข้อมูลใดๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดของบุคคลต้องสงสัยนั้นได้ โดยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญากับบุคคลต้องสงสัยของบุคคลซึ่งติดต่อดสื่อสารกับบุคคลต้องสงสัยเท่านั้น

3.1.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519⁴

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือ จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

การอนุญาตตามดังกล่าวข้างต้น ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา พิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตดังที่กล่าวข้างต้น ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ และบรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการ

⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519. (2519, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 93 (ตอนที่ 144), หน้า 14.

สืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด⁵

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดโทษของผู้ที่รู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการเข้าถึงการสื่อสารตามมาตรา 14 จัตวา หากกระทำความผิดประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และหากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยกรรมการ เลขานุการ รองเลขานุการ หรือเจ้าพนักงาน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง⁶

อนึ่ง เนื่องจากเทคโนโลยีการสื่อสารของโลกที่ทันสมัยขึ้น ประชาชนเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสาร จากการสื่อสารด้วยเอกสารเป็นหลัก เป็นการสื่อสารกันทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้โทษ พ.ศ. 2519 จึงเป็นกฎหมายฉบับแรกที่มีการบัญญัติให้บัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสาร โดยรวมถึงการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดด้วย แต่ได้กำหนดขอบเขตการให้อำนาจดังกล่าวเฉพาะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พ.ศ. 2519 เท่านั้น

3.1.4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542⁷

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนเช่นเดียวกัน โดยในกรณีที่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบัญชีลูกค้าของสถาบันการเงิน เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขานุการมอบหมายเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลแพ่ง เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงบัญชี ข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวนั้นก็ได้อีก

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยื่นคำขอดำเนินการโดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ทั้งนี้ให้อำนาจได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน เมื่อศาลได้สั่งอนุญาตตามความดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้ว ผู้เกี่ยวข้องกับบัญชีข้อมูลทางการ

⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้โทษ พ.ศ. 2519. มาตรา 14 จัตวา.

⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมให้โทษ พ.ศ. 2519. มาตรา 16/1.

⁷ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. (2542, 21 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 (ตอนที่ 29 ก), หน้า 45.

สื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งดังกล่าว จะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย

บทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติกำหนดขอบเขตของการบังคับใช้ในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลด้านการเงินและข้อมูลด้านการสื่อสารของประชาชน โดยกำหนดขอบเขตเฉพาะกรณีมีพยานหลักฐานตามสมควรเชื่อว่า มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเท่านั้น เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจในการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ในการยื่นคำร้องขอต่อศาลแพ่งในเขตอำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว⁸

ขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ว่า ผู้ใด (1) โอน รับ โอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิด มิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ (2) กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน⁹

3.1.5 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547¹⁰

สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่บัญญัติเกี่ยวกับการให้ได้มาและการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนเอาไว้ โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษที่ต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ไว้ว่า

(1) เป็นคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของ กกพ. โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าว จะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. มาตรา 46

⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. มาตรา 5.

¹⁰ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. (2547 ,19 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 (ตอนที่ 8 ก), หน้า 1.

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน

(จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

ทั้งนี้ ตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่ กคพ. กำหนด

(2) คดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจาก (1) ตามที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท และบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคดีที่มีการกระทำความผิดหลายเรื่องต่อเนื่องหรือเกี่ยวพันกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสืบสวนสอบสวนสำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย และให้ถือว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีพิเศษ

บรรดาคดีใดที่ได้ทำการสอบสวนเสร็จแล้วโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ถือว่าการสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนในคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน การกระทำความผิดด้วยในกรณีที่มีข้อโต้แย้งหรือข้อสงสัยว่าการกระทำความผิดใดเป็นคดีพิเศษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง (1) หรือไม่ ให้ กคพ.เป็นผู้ชี้ขาด”¹¹

จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่า คดีที่อยู่ภายใต้การบังคับของพระราชบัญญัติการสืบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 นั้น รวมถึงคดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน ที่จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มิได้มีการกำหนดขอบเขตของคดีความผิดดังกล่าวไว้ว่าความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อนนั้นมีลักษณะเช่นใด นอกจากนี้ ภายใต้การบังคับของกฎหมายฉบับนี้ยังรวมถึง คดีที่ส่งผลกระทบต่อ

¹¹ พระราชบัญญัติการสืบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 21.

ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คดีที่เป็นการกระทำขององค์กร อาชญากรรมด้วย

ขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการดักจับข้อมูลข่าวสารของประชาชนไว้ว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใดถูกใช้ หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษพนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตดังกล่าวข้างต้น ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ

(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตดังกล่าว ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีพิเศษดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด¹²

บทบัญญัติของมาตราดังกล่าวกำหนดให้การคุ้มครองแก่ผู้ที่ถูกดักจับข้อมูลข่าวสาร จากการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนของเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดให้นำข้อมูล

¹² พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 25.

ข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไปทำลายเสียเพื่อมิให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสามารถนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่สมควรได้ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการดำเนินการเข้าถึงข้อมูลซึ่งการสื่อสารเนื่องจากการดำเนินการตามมาตรา 25 เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 25 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล¹³ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สามปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดข้างต้นเป็นการกระทำโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ พนักงานอัยการ หรืออัยการทหารที่เข้าร่วมสอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 25 ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง¹⁴

3.1.6 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550¹⁵

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับอำนาจในการคัดรับข้อมูลการสื่อสารของประชาชนไว้ว่า

“ภายใต้บังคับมาตรา 19 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

(2) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา 26 หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน

¹³ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 26.

¹⁴ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 39.

¹⁵ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ. 2550. (2550, 18 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 (ตอนที่ 27 ก), หน้า 4..

(4) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ใน ความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

(5) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

(6) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทาง คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็น หลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้น ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(7) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(8) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบ รายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่ง ใน การกระทำความผิดหรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมาย อื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ข้างต้นก็ได้ หรือ หากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ นี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อ ดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (1) (2) และ (3) ดำเนินการ ตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่ พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุ สมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้¹⁶

อนึ่ง พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดห้ามมิให้ พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงาน สอบสวนในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทาง

¹⁶ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. มาตรา 18.

คอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา 18 ให้แก่บุคคลใด เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่น ในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 18 วรรคสอง โดยมิชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁷

3.1.7 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551¹⁸

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551 กำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการดักจับข้อมูลข่าวสารของประชาชนไว้ว่า

“ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกา

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากมีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริง

¹⁷ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. มาตรา 22.

¹⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551. (2551, 6 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 (ตอนที่ 29), หน้า 28.

ว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

ในการดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจร้องขอให้บุคคลใดช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดผลการดำเนินการนั้น และให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลที่มีคำสั่งโดยเร็ว

บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีความผิดฐานค้ำมนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด¹⁹

ขณะเดียวกัน ได้มีการกำหนดโทษบุคคลที่รู้ว่ามี การยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและให้รู้ว่ามีหรือจะมีการยื่นคำขอที่จะได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ รู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่ผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องให้รู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือกฎหมาย²⁰ แต่ไม่มีบทกฎหมายกำหนดสำหรับบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่เอาไว้แต่ประการใด

จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่า ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารใดๆ ที่มีการส่งถึงกัน ไม่ว่าจะโดยทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใด โดยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรืออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีสิทธิยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงและได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว นั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกา

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล หรือสิทธิอื่น จึงมีการกำหนดให้ศาลคำนึงถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นประกอบการอนุญาตรวมถึง เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ต้องทำการ

¹⁹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551. มาตรา 30.

²⁰ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2551. มาตรา 55.

เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ก็เฉพาะแต่การกระทำคามผิดฐานก้ำมนุษย์ เท่านั้น

3.1.8 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

มาตรา 17 บัญญัติเกี่ยวกับการดักจับข้อมูลข่าวสารของประชาชนเอาไว้ความว่า

“ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำคามผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พนักงานสอบสวนซึ่งได้รับอนุมัติจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำคามผิดหรือจะมีการกระทำคามผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำคามผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว
- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใดๆ ก็ได้ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งที่สื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรานี้ ภายหลังจากมีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตหรือขยายระยะเวลาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ

บรรดาข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำคามผิดซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งและให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด

จากการศึกษาบทกฎหมายดังกล่าวมา เห็นได้ว่า แต่เดิมนั้น ได้กำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนได้ หากการเข้าถึงดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนเพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ แต่มิได้คำนึงถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับแต่ประการใด ต่อมาบทกฎหมายได้คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้ถูกเข้าถึงซึ่งข้อมูลการสื่อสารมากขึ้น รวมถึงบุคคลอื่นซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิด นอกจากกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ยังมีการกำหนดขอบเขตของการใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าถึงดังกล่าว โดยจะสามารถนำไปใช้ได้เฉพาะในคดีที่เป็นได้มีการร้องขอต่อศาลเท่านั้น และหากข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลของบุคคลอื่นหรือเป็นข้อมูลใดไม่เกี่ยวข้องกับคดีต้องทำลายสิ้น

นอกจากนี้ยังกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดที่ดำเนินการตามมาตรา 17 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 17 และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล²¹ ผู้ที่ฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานอัยการ ซึ่งเข้าร่วมการสอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง²²

²¹ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556.มาตรา 18.

²² พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556.มาตรา 29.

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามกฎหมายไทยจำแนกตามคดีความผิด

บทกฎหมาย	คดีความผิด
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	(1) คดีเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 107 -135 (2) คดีความผิดฐานก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 1/1 มาตรา 135/1-135/4 (3) คดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม (4) คดีความผิดที่มีความซับซ้อนซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519	คดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	คดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	(1) คดีที่กำหนดไว้ตามท้ายพระราชบัญญัติ และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ (ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ (ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ (ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

บทกฎหมาย	คดีความผิด
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	<p>(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน</p> <p>(จ) คดีความผิดทางอาญาที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ซึ่งมิใช่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษหรือเจ้าหน้าที่คดีพิเศษเป็นผู้ต้องสงสัยเมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะจะได้กระทำความผิดอาญาหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา</p> <p>(2) คดีความผิดทางอาญาอื่นนอกจาก (1) ตามที่ กคพ. มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่</p>
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ายมนุษย์ พ.ศ. 2551	คดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ายมนุษย์ พ.ศ. 2551
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556	คดีที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

จากตารางที่ 3.1 มีข้อพิจารณาประการหนึ่งว่า พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนเอาไว้ โดยนอกจากจะต้องเป็นคดีความผิดซึ่งกำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติแล้ว คดีดังกล่าวต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย เช่นเป็นคดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ เช่นเดียวกับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. ... แต่มีข้อแตกต่างกันคือร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. ... กำหนดว่าคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนดังกล่าวต้องเป็นคดีที่มีอัตราโทษอย่างสูง 10 ปี ขึ้นไป ขณะที่พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มิได้มีการกำหนดเกี่ยวกับอัตราโทษอย่างสูงเอาไว้

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่า ลักษณะใดถือว่าเป็นคดีที่มีความซับซ้อนเช่นเดียวกัน แต่หากคดีใดมีข้อสงสัยว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีที่มีความซับซ้อนหรือไม่ อาจนำคดีดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ

คดีพิเศษ หากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ก็ถือว่า คดีนั้นเป็นคดีพิเศษที่นำหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาใช้กับคดีดังกล่าวได้

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตาม กฎหมายไทยจำแนกตามการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับคดี

บทกฎหมาย	การจัดการข้อมูลข่าวสาร
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน ให้เก็บรักษาเฉพาะเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลาย แล้วรายงานต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแล้วแต่กรณี กำหนด
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519	กำหนดแต่เพียงว่าบรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น แต่มิได้มีการกำหนดให้ทำลายเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่น
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	ไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	กำหนดให้บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีพิเศษดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ กคพ. กำหนด

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

บทกฎหมาย	การจัดการข้อมูลข่าวสาร
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	ไม่มีการกำหนดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการให้ อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของ ประชาชน
พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	กำหนดบรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาให้เก็บ รักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยาน หลักฐานในการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์เท่านั้น ตาม ระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด แต่มิได้มีการกำหนดให้ทำลาย เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง
พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556	กำหนดให้ข้อมูลที่ได้มา ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวน หรือใช้เป็นพยาน หลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูล ข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียสิ้น ทั้งนี้ตามข้อบังคับที่อัยการ สูงสุดกำหนด

จากตารางที่ 3.2 ดังกล่าว เห็นได้ว่า กฎหมายที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน มีการบัญญัติคุ้มครองข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเอาไว้แตกต่างกัน โดยบางฉบับมิได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการดำเนินการกับข้อมูลข่าวสารที่ได้มา บางฉบับแม้จะมีการบัญญัติไว้ แต่ก็มีได้กล่าวถึงข้อมูลข่าวสารที่ได้มาแต่มิได้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ขณะที่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเสนอ นอกจากมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้เฉพาะในคดีที่เกี่ยวข้องอันเป็นที่มาของการยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนแล้ว ยังมีการกำหนดให้ทำลายข้อมูลข่าวสารอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง รวมถึงเมื่อทำลายแล้วต้องรายงานต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแล้วแต่กรณีกำหนด ถือได้ว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ให้ความคุ้มครองต่อข้อมูลข่าวสารของประชาชน มากกว่ากฎหมายฉบับอื่นที่เคยบัญญัติให้อำนาจ

พนักงานเจ้าหน้าที่มาก่อนหน้านี้ เพราะนอกจากมีการกำหนดให้ทำลายข้อมูลข่าวสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งอาจเป็นของผู้กระทำความผิดเองหรืออาจเป็นข้อมูลข่าวสารของบุคคลที่สามที่มีได้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดแล้ว หลังจากที่ทำลายแล้ว ยังมีการกำหนดให้รายงานต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอีกด้วย

ตารางที่ 3.3 แสดงการเปรียบเทียบอัตราโทษผู้ที่เปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากการเข้าถึงการสื่อสารของประชาชน

บทกฎหมาย	อัตราโทษ
<p>ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.</p>	<p>มาตรา 105/2 กำหนดให้ผู้ใดรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 105/1 กระทำการด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 105/1 วรรคหนึ่ง ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”</p>
<p>พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519</p>	<p>กำหนดโทษของผู้ที่รู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการเข้าถึงการสื่อสารตามมาตรา 14 จัตวา หากกระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และหากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยกรรมการเลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือเจ้าพนักงาน ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง</p>

ตารางที่ 3.3 ต่อ

บทกฎหมาย	อัตราโทษ
พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547	กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการดำเนินการเข้าถึงข้อมูลซึ่งการสื่อสารเนื่องจากการดำเนินการตามมาตรา 25 เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 25 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล ²³ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดข้างต้นเป็นการกระทำโดยพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ พนักงานอัยการ หรืออัยการทหารที่เข้าร่วมสอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 25 ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	กำหนดห้ามมิให้ พนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานสอบสวนในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองเปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา 18 ให้แก่บุคคลใด เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายอื่น ในกรณีตามมาตรา 18 วรรคสองหรือเพื่อประโยชน์ในกาดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกาใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหรือกับพนักงานสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 18 วรรคสองโดยมิชอบหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

²³ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. มาตรา 26.

ตารางที่ 3.3 ต่อ

บทกฎหมาย	อัตราโทษ
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551	กำหนดโทษบุคคลที่รู้ว่ามีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องและให้รู้ว่ามี หรือจะมีการยื่นคำขอที่จะได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ รู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา 30 แล้วเปิดเผยแก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องให้รู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติหน้าที่หรือกฎหมาย ²⁴ แต่ไม่มีบทกฎหมายกำหนดสำหรับบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่เอาไว้แต่ประการใด
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556	กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดที่ดำเนินการตามมาตรา 17 เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 17 และเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล ²⁵ ผู้ที่ฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยพนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานอัยการ ซึ่งเข้าร่วมการสอบสวนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

จากตารางที่ 3.3 เห็นได้ว่า กฎหมายแต่ละฉบับมีการกำหนดโทษแก่ผู้ที่นำข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดักจับข้อมูลการสื่อสารไปเปิดเผย โดยกำหนดไว้แตกต่างกันไป กล่าวคือมีการกำหนดโทษตั้งแต่จำคุกไม่เกินสามปี แต่ไม่เกินห้าปี ปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และ

²⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. มาตรา 55.

²⁵ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556. มาตรา 18.

หากเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ต้องได้รับโทษหนักขึ้นสามเท่า เว้นแต่การเปิดเผยดังกล่าวเป็นไปตามหน้าที่หรือเปิดเผยตามคำสั่งศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ

3.2 กฎหมายต่างประเทศ

ในการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ผู้วิจัยทำการศึกษาทบทวนคดีของกฎหมายต่างประเทศได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 สหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชน อันประโยชน์ในการหาพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและได้มาซึ่งการสื่อสารของประชาชนเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมโดยตรงคือ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968 ซึ่งบัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. 1968 เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐบัญญัติการสื่อสารสหรัฐ (The Federal communication Act 1934) โดยในบรรพที่สาม (Title 3) ของกฎหมายนี้วางหลักเกี่ยวกับการดักฟังไว้ จึงมีการเรียกบรรพสามนี้ว่า “กฎหมายเกี่ยวกับการดักฟัง” (Wiretap Act)²⁶ โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการคือ (1) ห้ามมิให้มีการสกัดกั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร โดยการพูดหรือโดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชน (2) กำหนดวิธีการยื่นคำร้องขอให้มีการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน และ (3) ควบคุมการเปิดเผยหรือการใช้ข้อมูลการสื่อสารดังกล่าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงโดยเจ้าหน้าที่สืบสวนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย²⁷

²⁶ จุฬาลักษณ์ เฝ้ากันทะ. (2557). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดักฟังการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 113.

²⁷ Title III of the Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968, (Pub. L. 90-351; 6/19/68), also known as the "Wiretap Act".

ทั้งนี้ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968, Title III ได้กำหนดองค์ประกอบกระบวนการขออนุญาตใช้การดักฟังทางโทรศัพท์ และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยชอบด้วยกฎหมายไว้ดังต่อไปนี้²⁸

1) การขออนุญาตหรือการขออนุญาตใช้การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จะต้องกระทำผ่านพนักงานอัยการผู้มีอำนาจสูงสุดตามที่กำหนดในกฎหมายนี้

2) ในสำนวนจะต้องปรากฏรายละเอียดแห่งคดีที่ชัดเจนเกี่ยวกับรายงานการสืบสวนสอบสวนที่ได้ทำไปแล้วชื่อและข้อมูลการกระทำความผิดของผู้ต้องสงสัย วิธีการดักข้อมูล อุปกรณ์ที่ใช้ในการดักข้อมูล และขั้นตอนที่ใช้ในการดักข้อมูลอย่างละเอียด การระบุประเภทของการสื่อสารที่จะทำการดักสัญญาณว่าเป็นประเภทใดนั้นต้องระบุว่าเป็นการสื่อสารทางสาย (Wire Communications) ซึ่งจะรวมถึงการส่งผ่านเสียงที่มีบางส่วนผ่านทางสายระหว่างจุดส่งและจุดรับ เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ รวมถึงโทรศัพท์ไร้สาย (Cellular Phone) บันทึกรับข้อความเสียง (Voice Mail) วิทยุติดตามตัว (Voice Pager) และโทรศัพท์พื้นฐาน (Landline Telephone) หรือการสื่อสารทางตรงหรือโดยวาจา (Oral Communications) เป็นการสื่อสารกันระหว่างบุคคลที่ทั้งสองฝ่ายอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่มีเหตุผลที่จะคาดหวังความเป็นส่วนตัวหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Communications) ซึ่งจะเป็นการติดต่อสื่อสารผ่านทางอุปกรณ์ที่แสดงข้อมูลและ/หรือแสดงตัวเลขหน้าจอ เครื่องโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งทางคอมพิวเตอร์ (Computer Transmissions) บางส่วนของการส่งทางดาวเทียม (Satellite Transmissions) แต่ไม่รวมวิทยุติดตามตัวสัญญาณเสียง (Tone-Only Pager) อุปกรณ์ติดตามร่องรอย (Tracking Device) หรือเครื่องโอนข้อมูลการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Fund Transfer Information)

ส่วนการระบุข้อหาที่เป็นความผิดที่มีเหตุอันเชื่อได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งความผิดนั้นต้องทำการดักสัญญาณ และต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือในกรณีการดักการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การร้องขอทำการดักสัญญาณ อาจกระทำได้เฉพาะอาชญากรรมสำคัญตามกฎหมายบัญญัติไว้เท่านั้น การระบุรายละเอียดของประเภทและสถานที่ของจุดที่จะดักสัญญาณเว้นแต่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายเกี่ยวกับการดักสัญญาณที่มีการเคลื่อนที่ไปเรื่อย โดยเป็นการร้องขอเฉพาะ ทั้งนี้ คำร้องขอต้องแสดงข้อมูลให้ชัดเจน และต้องชี้ให้เห็นว่าเป็นการยากที่จะระบุสถานที่หรือชื่อของสถานที่ที่จะเป็นตำแหน่งที่จะทำการดักสัญญาณการสื่อสารโดยตรง อนึ่งในกรณีที่ดักสัญญาณการสื่อสารทางสายหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องเคลื่อนที่ไปเรื่อย ในคำขอ

²⁸ ธนชัย นักสอน. (2552). การตรวจสอบและถ่วงดุลการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 40.

ต้องอธิบายและชี้ให้เห็นว่ามีสถานที่หรือชื่อของสถานที่หลายแห่งและเปลี่ยนสถานที่ไปเรื่อยๆ เพื่อขัดขวางการใช้มาตรการการดักฟังและได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมแนบเอกสารอนุญาตให้ดำเนินการดังกล่าวจากกระทรวงยุติธรรม ลงนามโดยผู้มีตำแหน่งเทียบเท่าผู้ช่วยอัยการแห่งสหรัฐอเมริกาหรือเหนือกว่า

3) เจ้าหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่าวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีด้วยวิธีอื่นหรือวิธีการปกติอาจเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่มากเกินควรและวิธีดักข้อมูลเป็นวิธีที่ดีที่สุด

4) เจ้าหน้าที่ต้องระบุระยะเวลาที่ขออนุญาตดักฟัง รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โดยเฉพาะต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการ สื่อสาร เพื่อการกระทำความผิดซึ่งกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการใช้มาตรการดังกล่าว ไว้ไม่เกิน 30 วัน หากจะขยายเวลาต้องขออนุญาตอีกครั้ง

5) กรณีที่เป็นคำร้องขอขยายเวลาดักฟัง จะต้องระบุว่า การดักฟังยังได้ข้อมูลไม่เป็นที่น่าพอใจหรือคำอธิบายที่มีเหตุผลถึงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ประสบความสำเร็จจากการดักฟังที่ศาลได้อนุญาตครั้งที่ผ่านมา

6) เจ้าหน้าที่ต้องแสดงพยานหลักฐานเพื่อแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลคนเดียวกับบุคคลที่เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการดักฟังข้อมูลการกระทำความผิดด้วย

7) เจ้าหน้าที่สามารถขอใช้มาตรการเพิ่มเติมจากที่ขอมายไว้เดิมแล้วก็ได้ แม้กฎหมายว่าด้วยการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จะไม่ได้บัญญัติเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานไว้ แต่การที่กฎหมายอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐแสวงหาพยานหลักฐานโดยการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เฉพาะความผิดที่กำหนด ย่อมตีความในทางกลับกันได้ว่า หากไม่ใช่ความผิดที่กำหนดไว้กฎหมายจะไม่อนุญาตให้ดักฟังการสนทนาและไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยวิธีดังกล่าว การไม่รับฟังนี้กฎหมายไม่รับฟังทั้งตัวเทปบันทึกเสียงและข้อความที่สนทนา ไม่ว่าจะ เป็นข้อความรับสารภาพหรือข้อความที่นำไปสู่พยานหลักฐานอย่างอื่น เนื่องจากฝ่ายตุลาการหรือองค์กรศาลใช้มาตรการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจฝ่ายบริหาร เพื่อให้เห็นว่าเป็นการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทางอ้อมอีกทางหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ได้ทราบหากยังคงฝ่าฝืนกฎหมายการดักฟังทางโทรศัพท์หรือการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ การดักฟังดังกล่าวก็จะไร้ผลเพราะข้อมูลข่าวสารที่ได้มารับฟังไม่ได้ประกอบกับมีวัตถุประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และเป็นการคุ้มครองประชาชนจะมิได้ถูกล่วงละเมิดสิทธิโดยปราศจากเหตุอันควร ซึ่งมาตรา 2511 วางหลักห้ามดักฟังการสื่อสารทางสาย (Wire) และทางวาจา (Oral) แต่มีข้อยกเว้นให้ดักฟังได้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน และการป้องกันอาชญากรรมบางประเภท

สำหรับบทบัญญัติของ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968 มาตรา 2516 กำหนดให้อัยการสูงสุด รองอัยการสูงสุด หรือผู้ช่วยอัยการสูงสุดหรือทำหน้าที่รองผู้ช่วยอัยการสูงสุดในแผนกคดีอาญาหรือกองรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด ให้ยื่นคำร้องต่อผู้พิพากษาที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐบาลกลาง ให้มีคำสั่งอนุญาตหรืออนุมัติให้สามารถเข้าถึงการสื่อสารของประชาชนทางโทรศัพท์หรือหน่วยงานของรัฐบาลกลางที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำความผิดในความผิดดังต่อไปนี้²⁹

ก) ความผิดที่มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกเกินกว่า 1 ปี ตามมาตรา 2122 และ 2274 ถึง 2277 ภาค 42 แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกาซึ่งเกี่ยวข้องกับกบฏใช้กฎหมายพลังงานปรมาณู ค.ศ. 1954 (The Atomic Energy Act of 1954) และมาตรา 2284 ของภาค 42 แห่งประมวลกฎหมายของสหรัฐเกี่ยวกับการก่อวินาศกรรมอุปกรณ์อาวุธนิวเคลียร์หรือเชื้อเพลิง หรือ บทที่ 10 เกี่ยวกับอาวุธชีวภาพ บทที่ 37 เกี่ยวกับการจารกรรม บทที่ 55 การลักพาตัว บทที่ 90 การคุ้มครองความลับทางการค้า บทที่ 105 เกี่ยวกับการก่อวินาศกรรม บทที่ 115 เกี่ยวกับการกบฏ บทที่ 102 เกี่ยวกับการก่อการจลาจล บทที่ 65 เกี่ยวกับอันตรายร้ายแรง บทที่ 111 เกี่ยวกับการทำลายเรือ หรือ บทที่ 81 เกี่ยวกับโจรสลัด

ข) ความผิดตามมาตรา 186 หรือมาตรา 501(c) ของภาค 26 แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เกี่ยวด้วยข้อจำกัดในการชำระเงินและกู้ยืมแก่องค์กรผู้ใช้แรงงาน หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม การลักพาตัว การโจรกรรม หรือการกรรโชกทรัพย์

ค) ความผิดที่มีโทษภายใต้หัวข้อต่อไปนี้ หมวดที่ 37 เกี่ยวกับการก่อเหตุรุนแรงภายในสนามบินนานาชาติ ส่วนที่ 43 เกี่ยวกับการทารุณกรรมสัตว์ มาตรา 81 การลอบวางเพลิงภายใต้เขตปกครองพิเศษ มาตรา 201 การให้สินบนเจ้าพนักงานและพยาน, มาตรา 215 การให้สินบนเจ้าหน้าที่ธนาคาร มาตรา 224 การให้สินบนในการแข่งขันกีฬา, อนุมาตรา (d), (e), (f), (g), (h) หรือ (i) ของมาตรา 844 การใช้ระเบิดโดยผิดกฎหมาย, มาตรา 1032 การปกปิดทรัพย์สิน มาตรา 1084 การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการพนัน, มาตรา 751 เกี่ยวกับการหลบหนีจากที่คุมขัง, มาตรา 832 เกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์และการทำลายล้างอันเป็นภัยคุกคาม มาตรา 842 การระเบิดเกี่ยวกับการครอบครองอาวุธและอุปกรณ์ของรัฐบาลกลาง มาตรา 1014 การกู้ยืมเงินและการขอสินเชื่อโดยทั่วไป การต่ออายุและส่วนลด มาตรา 1114 เกี่ยวกับพนักงานและเจ้าหน้าที่ของสหรัฐอเมริกา มาตรา 1116 เกี่ยวกับการป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ ส่วนมาตรา 1503, 1512 และ 15136 เกี่ยวกับการข่มขู่หรือทำร้ายเจ้าพนักงาน ลูกขุน หรือพยานทั่วไป, มาตรา 1510 การขัดขวางการสืบสวนคดีอาญา, มาตรา 1511 การขัดขวางการบังคับใช้กฎหมายสหรัฐหรือมลรัฐ, มาตรา 1581

²⁹ 18 U.S. Code § 2516.

การบังคับเป็นทาส มาตรา 1584 ความไม่สมัครใจ มาตรา 1589 การบังคับใช้แรงงาน มาตรา 1590 การค้ามนุษย์ มาตรา 1591 การค้าประเวณีเด็กโดยการฉ้อฉลและการบีบบังคับ มาตรา 1592 การกระทำที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้ามนุษย์ การค้าทาส การเป็นทาสด้วยความสมัครใจ หรือการบังคับใช้แรงงาน มาตรา 1751 การลอบสังหารเจ้าหน้าที่ของประธานาธิบดีและการลักพาตัว การทำร้ายร่างกายประธานาธิบดี มาตรา 1951 การเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางการค้าโดยข่มขู่หรือใช้ความรุนแรง, มาตรา 1952 การกระทำเกี่ยวกับการเดินทางหรือการขนส่งระหว่างมลรัฐโดยจุดมุ่งหมายเพื่อขู่เอาเงินจากกิจการค้า, มาตรา 1958 การรับจ้างฆาตกรรมโดยใช้เครื่องอำนวยความสะดวกในการพาณิชย์ระหว่างมลรัฐ, มาตรา 1955 ข้อเสนอให้ยอมรับหรือชักชวนที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินแผนงานสวัสดิภาพพนักงาน มาตรา 1955 ข้อห้ามของนักพนัน มาตรา 1956 การฟอกเงิน โดยการใช้เครื่องมือทางการเงิน มาตรา 1957 การทำธุรกรรมทางการเงินในทรัพย์สินที่ได้มาจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย มาตรา 659 การโจรกรรมการขนส่งระหว่างรัฐ หมวด 644 การฉ้อฉลจากกองทุนบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ มาตรา 1343 การฉ้อโกงทางวิทยุหรือโทรทัศน์ มาตรา 1344 การฉ้อโกงธนาคาร มาตรา 1992 การโจมตีของผู้ก่อการร้ายต่อระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ มาตรา 2251 และมาตรา 2252 การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก มาตรา 2251A การซื้อขายเด็ก มาตรา 2252 A การลามกอนาจารของเด็ก มาตรา 2260 การผลิตภาพที่ไม่เหมาะสมของผู้เยาว์ในการนำเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรา 2421 , 2422, 2423 และมาตรา 2425 เกี่ยวกับการขนส่งเพื่อกิจกรรมทางเพศที่ผิดกฎหมายและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง มาตรา 2312, 2313, 2314 และ 2315 การขนส่งทรัพย์สินที่ถูกขโมยระหว่างรัฐ มาตรา 2321 การค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการทรมาน มาตรา 1203 การจับตัวประกัน มาตรา 1029 การทุจริตและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มาตรา 3146 เกี่ยวกับการลงโทษ การไม่ปรากฏตัว, มาตรา 3521 (b) (3) เกี่ยวกับการให้พยานย้ายที่อยู่และการช่วยเหลือ, มาตรา 32 เกี่ยวกับการทำลายอากาศยานหรือเครื่องอำนวยความสะดวกบนอากาศยาน, มาตรา 38 การฉ้อโกงชิ้นส่วนอากาศยาน มาตรา 1963 การละเมิดของผู้ข่มขู่ มาตรา 115 การข่มขู่เจ้าหน้าที่รัฐบาลกลาง มาตรา 1341 การฉ้อโกงโดยทางไปรษณีย์ การละเมิดความผิดทางอาญา มาตรา 1030 เกี่ยวกับการฉ้อโกงและการละเมิดโดยคอมพิวเตอร์ ส่วน 351 การละเมิดรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการทำลายยานยนต์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านยานยนต์ มาตรา 175 เกี่ยวกับอาวุธชีวภาพ มาตรา 175C เกี่ยวกับการลอบสังหารศาลฎีกา การลักพาตัวและการทำร้ายร่างกาย มาตรา 831 การทำธุรกรรมที่ไม่ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์ มาตรา 956 สมคบกันเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 831 เกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ต้องห้ามเกี่ยวกับวัสดุนิวเคลียร์ ส่วนที่ 33 การทำลายยานยนต์หรืออุปกรณ์ยานยนต์ ส่วนที่ 175 เกี่ยวกับอาวุธชีวภาพ มาตรา 175C เกี่ยวกับไวรัสวาริโอลา มาตรา 956 การสมรู้ร่วมคิดในการทำอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในต่างประเทศ การ

ละเมิดความผิดทางอาญา มาตรา 1028 เกี่ยวกับการทำเอกสารหลักฐานปลอม มาตรา 1425 เกี่ยวกับการทำเอกสารสัญญาโดยผิดกฎหมาย มาตรา 1426 การขายหนังสือสัญญาปลอม มาตรา 1542 การออกหนังสือเดินทางโดยไม่มีอำนาจ มาตรา 1542 การปลอมหนังสือเดินทาง มาตรา 1543 การปลอมแปลงหรือใช้หนังสือเดินทางปลอม มาตรา 1544 การใช้หนังสือเดินทางที่ไม่ถูกต้อง มาตรา 1546 การฉ้อโกง และการใช้วีซ่าที่ไม่ถูกต้อง หรือใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นๆ มาตรา 555 การก่อสร้างหรือการใช้โรงแรมที่ชายแดนระหว่างประเทศ

ง) การกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำลายสินค้าที่เป็นความผิดตามมาตรา 471, 472 หรือ 473

จ) การกระทำความผิดกฎหมายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การผลิต การลักลอบนำเข้า การลักลอบซื้อขายยาเสพติด กัญชาหรือยาเสพติดที่เป็นอันตรายอื่น ที่กำหนดโทษตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

ฉ) การทำธุรกรรมใดๆ ที่มีส่วนทำให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 892, 893 หรือ 894

ช) การละเมิดมาตรา 5322 หัวข้อ 31 รหัสประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมทางการเงิน หรือมาตรา 5324 หัวข้อ 31 รหัสประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการทำธุรกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกำหนดในการรายงานที่ต้องห้าม

ซ) การละเมิดกฎหมายอาญาใดๆ ในส่วนมาตรา 2511 และมาตรา 2512 เกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร หรือการปิดกั้นการสื่อสาร

ฎ) การกระทำความผิดอาญาใดๆ ตามบทที่ 71

ฏ) การฝ่าฝืนมาตรา 60123 (ข) เกี่ยวกับการทำลายท่อส่งแก๊สธรรมชาติ มาตรา 46502 เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์เครื่องบิน วรรคสองของมาตรา 46504 เกี่ยวกับการทำร้ายลูกเรือบนเครื่องบินด้วยอาวุธอันตราย หรือมาตรา 46505 (ข) (3) หรือ (ค) เกี่ยวกับการก่อความไม่สงบหรือทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตมนุษย์ด้วยอาวุธบนเครื่องบิน

ฎ) การละเมิดกฎหมายตามมาตรา 2778 ของหมวด 22 เกี่ยวกับการควบคุมการส่งออกอาวุธปืน

ฎ) ความผิดเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงจากการถูกดำเนินคดีตามความผิดที่ได้อธิบายไว้ในส่วนนี้ การละเมิดมาตรา 274, 277 หรือ 278 แห่งกฎหมายคนเข้าเมืองและสัญชาติ (8 USC 1324, 1327 หรือ 1328) เกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าคนต่างด้าว

ฐ) การกระทำความผิดอาญาใดๆ ในส่วนที่ 922 และ 924 เกี่ยวกับอาวุธปืน

ฑ) การละเมิดมาตรา 5861 ตามประมวลกฎหมายรัษฎากร เกี่ยวกับอาวุธปืน

ต) ความผิดทางอาญาในการฝ่าฝืนมาตรา 1028 เกี่ยวกับการทำบัตรประชาชนปลอม มาตรา 1542 การทำรายการบัญชีอันเป็นเท็จในการใช้งานหนังสือเดินทาง มาตรา 1546 การทุจริต และการใช้วิชาผิดประเภทรวมถึงการใช้ใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นๆ มาตรา 1028 A การโจรกรรม ข้อมูลที่มีความร้ายแรง หรือการละเมิดมาตรา 274, 277 หรือ 278 แห่งกฎหมายคนเข้าเมืองและ สัญชาติ การลักลอบค้ามนุษย์ต่างด้าว หรือ

ฉ) การละเมิดความผิดอาญามาตรา 229 เกี่ยวกับอาวุธเคมี หรือมาตรา 2332, 2332A, มาตรา 2332 b, 2332d, 2332f, 2332g, 2332h 2339, 2339a, 2339b, 2339c หรือ 2339d เกี่ยวกับการก่อ การร้าย

ค) การผูกขาดทางการค้าหรือการค้าที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือข้อจำกัดทางการค้า ภายใต้อนุสัญญา Sherman Act

ด) การฝ่าฝืนมาตรา 670 เกี่ยวกับการ โจรกรรมผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ หรือ

ถ) การสมคบกันกระทำความผิดตามที่ได้อธิบายไว้ในวรรคย่อยของวรรคนี้

2) อัยการสูงสุดของรัฐหรืออัยการสูงสุดของส่วนราชการใดๆ หากได้รับมอบอำนาจจากรัฐนั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ ให้สั่งการหรืออนุมัติการคัดกรองข้อมูลทางโทรศัพท์ หรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา 2518 ตามกฎหมายนี้ โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนหรือเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบความผิดตามที่ได้อื่นคำร้องต้องจัดให้มีหลักฐานของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฆาตกรรม การลักพาตัว การค้ามนุษย์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก การผลิตสื่อลามกอนาจารเด็ก การเล่นพนัน ดิ ดสินบน กรร โชก หรือการซื้อขายยาเสพติดกัญชาหรือยาเสพติดที่เป็นอันตรายอื่นๆ การก่อ อาชญากรรมที่เป็นอันตรายต่อชีวิต หรือทรัพย์สินที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ซึ่งรัฐ กำหนดไว้ให้มีการอนุญาตให้คัดกรองข้อมูลการสื่อสารได้ดังที่กล่าวมาก่อนหน้านี้

3) วัตถุประสงค์ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อาจอนุญาตให้ผู้พิพากษาที่อยู่ในเขตอำนาจ อนุญาตตามมาตรา 2518 หากเจ้าหน้าที่สืบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายยื่นคำร้อง ให้มีการคัดกรองข้อมูลการสื่อสาร โดยการแสดงหลักฐานการกระทำความผิดอาญาของรัฐบาลกลาง ใดๆ

การที่ผู้พิพากษาจะพิจารณาอนุญาตให้ใช้การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตาม The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968, Title III ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้³⁰

1) มีเหตุอันควรเชื่อ (Probable Cause) ว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง และมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

2) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การดักข้อมูลการสื่อสารสามารถทำให้รู้ข้อมูลสำคัญในการกระทำความผิดได้และใช้เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนคดีของเจ้าหน้าที่

3) เจ้าหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าไม่สามารถใช้วิธีการสืบสวนวิธีอื่นได้อีกแล้ว เนื่องจากใช้แล้วไม่ประสบผลสำเร็จหรือหากใช้วิธีการอื่นแล้วจะเป็นการอันตรายต่อเจ้าหน้าที่มากเกินควรและวิธีการดักข้อมูลทางการสื่อสารเป็นวิธีที่ดีที่สุด

4) เมื่อมีพยานหลักฐานอันเชื่อได้ว่า บุคคลผู้ต้องถูกดักข้อมูลได้ใช้การติดต่อสื่อสารประเภทดังกล่าวจริงหรือสืบสอบแล้วพบว่าเครื่องมือสื่อสารนั้นมีชื่อผู้ต้องหาเป็นเจ้าของ

สำหรับองค์กรที่มีอำนาจอนุญาตให้ดักฟังและพิจารณาคำร้องขอดักฟัง ตามมาตรา 2518 (1) (2) (3) ของ Title III เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางหรือรัฐที่บังคับใช้กฎหมาย จะกระทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์จะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาลที่มีเขตอำนาจ พร้อมทั้งสาบานหรือปฏิญาณตนต่อผู้พิพากษา โดยคำร้องจะต้องมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายที่ทำคำร้องขอดักฟังและเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการอนุมัติคำร้อง

2) รายละเอียดที่ครบถ้วนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับคำร้องที่ให้เหตุผลได้ถึงเหตุที่ศาลควรมีคำสั่งอนุญาต ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นหรือกำลังเกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้น รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะและสถานที่ตั้งเครื่องดักฟัง รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของการสื่อสารที่จะดักฟัง และรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่ทราบว่าจะกระทำความผิดและต้องมีการสื่อสารกัน

3) รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการสืบสวนอื่นๆ ที่ทำให้เห็นว่าได้กระทำการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีอื่นแล้วแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ และหากดำเนินการต่อไปก็ไม่น่าจะประสบความสำเร็จหรือเป็นอันตรายเกินไป

³⁰ นิยม เต็มศรีสุข. (2549). *มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความเป็นมา การบังคับใช้และข้อเสนอในการพัฒนากฎหมาย*. เอกสารวิชาการ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม. หน้า 92.

4) ระยะเวลาที่ขออนุญาตดักฟัง ถ้าโดยลักษณะการดักฟังมีว่า การอนุญาตเพื่อดักฟังไม่อาจยุติโดยอัตโนมัติ เมื่อการสื่อสารประเภทที่ระบุไว้ได้รับแล้วในโอกาสแรก รายละเอียดเกี่ยวกับ ข้อเท็จจริงโดยเฉพาะต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จะมีการสื่อสารในประเภทเดียวกันเพิ่มเติมอีกในภายหลัง

5) รายละเอียดที่ครบถ้วนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเรื่องคำร้องที่ผ่านมาทั้งหมดที่บุคคลผู้อนุญาตและทำคำร้องได้ทราบ ยื่นต่อผู้พิพากษาใดๆ เพื่อขออนุญาตดักฟังหรือเพื่อขอรับรองการดักฟังการสื่อสารทางสาย ทางคำพูดหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลใดๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เครื่องอำนวยความสะดวกหรือสถานที่ที่ระบุในคำร้องและผู้พิพากษาสั่งคำร้องแต่ละฉบับอย่างไร

6) กรณีที่เป็นคำร้องขอขยายระยะเวลาการดักฟัง จะต้องระบุว่า การดักฟังยังได้ข้อมูลไม่เป็นที่น่าพอใจหรือคำอธิบายที่มีเหตุผลถึงการล้มเหลวที่จะได้รับจากการดักฟังที่ผ่านมา³¹

เมื่อผู้พิพากษาได้รับคำร้องขอให้มีการดักจับข้อมูลทางโทรศัพท์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ผู้พิพากษาใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ประกอบการพิจารณาด้วย³²

1) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดหรือ ได้กระทำความผิดที่ระบุไว้ตามกฎหมายมาตรา 2516 ของบทนี้

2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าการดักจับข้อมูลการสื่อสารดังกล่าวจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด

3) มีความพยายามในการใช้กระบวนการสอบสวนปกติแล้วแต่ล้มเหลวหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จ และถ้าพยายามต่อไปอาจเป็นอันตรายเกินไป

4) มีเหตุอันควรเชื่อว่าการอำนวยความสะดวกหรือสถานที่ที่จะทำการดักฟัง กำลังใช้หรือกำลังจะถูกใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เช่า มีชื่อเป็นเจ้าของหรือใช้เป็นปกติ

รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่เกี่ยวข้องกับการดักฟัง หน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ดักฟัง ระยะเวลาที่อนุญาตให้ดักฟังไม่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุผลตามคำร้อง อย่างไรก็ตามศาลจะอนุญาตได้ไม่เกินกว่า 30 วัน หากกรณีมีเหตุจำเป็นที่จะต้องดักฟังต่อไป เจ้าพนักงานผู้ร้องขอในครั้งแรกสามารถยื่นคำร้องโดยระบุรายละเอียดข้อเท็จจริงและเหตุแห่งการร้องขอในทำนอง

³¹ 18 U.S. Code § 2518 - Procedure for interception of wire, oral, or electronic communications (1)(a)(b)(c)(d)(e)

³² 18 U.S. Code § 2518 - Procedure for interception of wire, oral, or electronic communications, (3) (a) (b) (c) (d).

เกี่ยวกับการร้องขออนุญาตดักฟังในคราวแรก และศาลจะพิจารณาขยายระยะเวลา การดักฟังโดยใช้
เกณฑ์เช่นเดียวกับการพิจารณาคำร้อง ขออนุญาตดักฟังในครั้งแรกได้อีกไม่เกินกว่า 30 วัน และการ
ร้องขอและอนุญาตขยายระยะเวลากระทำได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉิน กฎหมาย The Omnibus Crime Control and Safe
Streets Act 1968 หมวด Title III มาตรา 2518 (7) กำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานของรัฐสามารถ
ทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้ในกรณีที่มีเหตุ
ฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้³³

- 1) จะมีอันตรายถึงชีวิตหรืออันตรายต่อร่างกายสาหัสต่อบุคคลใดๆ โดยทันทีทันใด
- 2) การสมคบกันกระทำการซึ่งเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงแห่งรัฐ
- 3) การสมคบกันเป็นองค์กรอาชญากรรม
- 4) กรณีจะทำการดักฟังนั้นต้องเป็นกรณีที่ศาลอาจอนุญาตให้ดักฟังได้
- 5) ภายหลังจากมีการดักฟังแล้ว จะต้องขออนุญาตต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากได้มีการ

การเริ่มกระทำการดักฟัง

ส่วนการเปิดเผยข้อมูลที่ได้จากการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชนนั้น The
Omnibus Crime Control and Safe Streets Act 1968 หมวด Title III มาตรา 2517 การเปิดเผยข้อมูล
และการใช้ข้อมูลที่ได้จากการดักฟังข้อมูลการสื่อสารทางโทรศัพท์หรือโดยการสื่อสารทาง
อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มานั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน และเป็น
พยานหลักฐานในชั้นศาลที่ได้จัดขึ้นภายใต้รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาหรือของมลรัฐได้ โดยการ
เปิดเผยดังกล่าวต้องกระทำเท่าที่เหมาะสมต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการ
เท่านั้น³⁴ นอกจากนี้ เนื้อหาที่ได้จากการดักฟังข้อมูลการสื่อสารของประชาชนผ่านทางโทรศัพท์
หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ใดๆ ต้องทำการบันทึกไว้ในเทปหรืออุปกรณ์อื่นใด ที่สามารถทำการ
เปรียบเทียบเสียงได้ และการบันทึกเนื้อหาของการดักฟังดังกล่าวจะต้องทำในลักษณะช่วยป้องกัน
การบันทึกจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอื่นใดทันทีที่สิ้นสุดระยะเวลาของคำสั่งหรือการขยายเวลา
ดังกล่าว การเก็บรักษาทันทีดังกล่าวต้องอยู่ในบริเวณที่ผู้พิพากษาสั่ง และจะไม่ถูกทำลายเว้นแต่
เป็นคำสั่งของผู้พิพากษาผู้อนุญาต โดยจะเก็บบันทึกไว้เป็นเวลา 10 ปี และการบันทึกซ้ำอาจทำได้
ในกรณีที่ใช้เพื่อการเปิดเผยข้อมูลสำหรับการสืบสวน หรือตามที่บัญญัติไว้ใน (3) ของมาตรา

³³ สุชาติ ตระกูลเกษมสุข. (2543). *การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์*, วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 84.

³⁴ §2517. Authorization for disclosure and use of intercepted wire, oral, or electronic communications.

2517³⁵ สำหรับการเปิดเผยข้อมูลโดยเจตนาหรือการใช้ข้อมูลใดๆ โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เกินขอบเขตที่ศาลอนุญาต ถือเป็น การละเมิดภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายนี้³⁶ และมาตรา 2520 (ก) กำหนดให้บุคคลที่ถูกละเมิดจากการดักฟังทางโทรศัพท์หรือโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเปิดเผยข้อมูลหรือเจตนาละเมิด ให้มีการบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหาย ที่เหมาะสม โดยรวมถึง (1) การบรรเทาความยุติธรรมเบื้องต้น หรือการกระทำอื่นใดอันเป็นความเหมาะสม (2) ความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายเชิงลงโทษในกรณีที่เหมาะสม และ (3) ค่าทนายความที่สมเหตุสมผลและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล³⁷ โดยการเรียกร้องค่าความเสียหายดังกล่าวมีอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่พบการถูกละเมิดครั้งแรก³⁸

3.2.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกระบวนการขออนุญาตให้ใช้การดักฟังทางโทรศัพท์จะคำนึงถึงหลักประกันเรื่องสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเรื่องความลับในการสื่อสารซึ่งไม่อาจถูกล่วงละเมิดได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีกฎหมายที่ให้อำนาจในการดักฟังทางโทรศัพท์ 2 ฉบับ คือ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์รัฐมาตรา 10 (Gesetz zu Artikel 10 Grundgesetz (G 10)) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Strafprozessordnung) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.2.1 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์รัฐมาตรา 10

มาตรการดักฟังทางโทรศัพท์ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์รัฐมาตรา 10 จะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อมีข้อบ่งชี้ที่เป็นข้อเท็จจริงว่า

- (1) มีการกระทำความผิดฐานกบฏ ตามมาตรา 80-83 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
- (2) มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ภายใต้ มาตรา 84-86 , 87, 89b, 89c วรรค 1-4
- (3) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงภายนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา 94-96, 97a, ถึง 100 a
- (4) ความผิดเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 109e ถึง 109 g

³⁵ §2517. Authorization for disclosure and use of intercepted wire, oral, or electronic communications (8)(a).

³⁶ 18 U.S. Code § 2520 - Recovery of civil damages authorized. (g).

³⁷ 18 U.S. Code § 2520 - Recovery of civil damages authorized (A) (b).

³⁸ 18 U.S. Code § 2520 - Recovery of civil damages authorized. (e).

(5) ความผิดต่อความมั่นคงของกองกำลังที่ประจำการอยู่ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ฝ่ายที่ไม่ใช่เยอรมันตามสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 87, 89 , 94-96, 98-100, 109e, 109g เชื่อมต่อกับมาตรา 1 แห่งพระราชบัญญัติการคุ้มครองนาโต

(6) ความผิดตาม (ก) มาตรา 129a ถึง 130 แห่งประมวลกฎหมายอาญารวมทั้ง (ข) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 211, 212, 239a, 239 b, 306, 306c, 308 วรรค 1-3, 315, 316b, 316c

(7) ความผิดอาญาตามมาตรา 95

(8) ความผิดตามมาตรา 202a, 202b, และ 303a, 303b ตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่อ่อนไหว

(9) ความผิดอาญาตามมาตรา 13 ตามประมวลกฎหมายอาญาระหว่างประเทศ³⁹

อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดของการคัดกรองข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยมีการกำหนดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองชีวิตส่วนบุคคล โดยการดักฟังโทรศัพท์ดังกล่าวต้องหยุดการบันทึกทันที หากเนื้อหาที่กำลังบันทึกนั้นเป็นเนื้อหาที่ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตส่วนตัว หากเป็นการบันทึกอัตโนมัติและเกิดความสงสัยว่า สมควรบันทึกข้อความดังกล่าวหรือไม่ ผู้บันทึกต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ G 10 เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ใช้งานหรือการลบทิ้ง⁴⁰

สำหรับเงื่อนไขในการดักฟังโทรศัพท์ตามกฎหมาย G10 จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่มีการค้นหาข้อเท็จจริงโดยวิธีการอื่นไม่อาจกระทำได้หรือเป็นไปได้โดยยากยิ่ง และจะกระทำได้เฉพาะต่อบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด หรือบุคคลซึ่งมีข้อเท็จจริงว่ามีการติดต่อกับผู้ต้องสงสัยหรือให้ข่าวสารต่างๆ กับผู้ต้องสงสัยหรือที่ผู้ต้องสงสัยใช้เครื่องมือสื่อสารของบุคคลนั้น แต่จะใช้เงื่อนไขนั้นกับไปรษณีย์ภัณฑ์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (*Abgeordnetenpost*) ของรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีหรือรัฐสภามลรัฐต่างๆ นั้นไม่ได้ เว้นแต่คณะกรรมการจะพิสูจน์แน่ชัดว่าไปรษณีย์ภัณฑ์ดังกล่าวมีได้มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินรัฐมนตรีแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีผู้มีอำนาจหน้าที่ที่อาจกำหนดให้ใช้มาตรการจำกัด

³⁹ Gesetz zur Beschränkung des Brief-, Post- und Fernmeldegeheimnisses (Artikel 10-Gesetz - G 10) § 3 Voraussetzungen.

⁴⁰ Gesetz zur Beschränkung des Brief-, Post- und Fernmeldegeheimnisses (Artikel 10-Gesetz - G 10) § 5a Schutz des Kernbereichs privater Lebensgestaltung.

สิทธิเสรีภาพ ในการสื่อสารนี้ได้ก่อนจะแจ้งเรื่องต่อคณะกรรมการตามมาตรา 2 (2) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวบรวมข่าวต่างๆ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง เกี่ยวกับอันตรายต่างๆ ที่มีการติดต่ออาชญากรรมในการโจมตี สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้ทันต่อเวลาและเพื่อเตรียมตัวเผชิญต่อภัยอันตรายดังกล่าวตามมาตรา 3(1) ข้อมูลและเอกสารที่ได้จากการใช้มาตรการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารนี้จะใช้เป็นผลเสียแก่บุคคลอื่นมิได้หรือบุคคลที่มีใช้ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงที่ทำให้มีข้อสงสัยว่ากำลังวางแผนกระทำความผิดหรือได้กระทำความผิด (มาตรา 3(2) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับ “บุคคลผู้ต้องสงสัย” มีความหมายเพียงใด กฎหมาย G10 ใช้ในแง่ของความสงสัยมากกว่าการกล่าวหา ดังนั้น บุคคลที่ใกล้ชิดแม้จะไม่ได้ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนร่วมกระทำความผิดก็อาจถูกดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ได้⁴¹

ส่วนกระบวนการในการขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์รัฐมาตรา 10 มีดังนี้⁴²

1) การกำหนดให้ใช้มาตรการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร จะมีได้ต่อเมื่อมีการยื่นคำร้องเท่านั้น การยื่นคำร้องจะต้องอยู่ในขอบเขตของกิจการงานในหน้าที่ของหน่วยงานที่ยื่นคำร้อง โดยผู้ยื่นคำร้องได้แก่

(1) สำนักงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ (*das Verfassungsschutz*) จะต้องยื่นคำร้องขอโดยประธานของสำนักงานหรือผู้กระทำการแทน

(2) เจ้าพนักงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐ (*die Verfassungsschutz behorden der Laender*) จะต้องยื่นคำร้องขอโดยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้กระทำการแทน

(3) สำนักงานเกี่ยวกับการป้องกันตนเองทางทหาร (*das Amt Fuer den militaerischen Abschirmdienst*) จะต้องยื่นคำร้องขอโดยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้กระทำการแทน กรณีที่เกิดการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกองกำลังทหารแห่งสหพันธ์ (*Bundeswehr*)

(4) สำนักงานข่าวกรองแห่งสหพันธ์ (*Bundesnachrichtendienst*) จะต้องยื่นคำร้องโดยหัวหน้าสำนักงานข่าวกรองแห่งสหพันธ์หรือผู้กระทำการแทน กรณีที่เกิดการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสำนักงานข่าวกรองแห่งสหพันธ์

2) คำร้องจะต้องระบุประเภท ขอบเขต และระยะเวลาของการขอใช้มาตรการดักฟังทางโทรศัพท์ โดยคำร้องจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบเหตุผลซึ่งแสดงให้เห็น

⁴¹ สุชาติ ตระกูลเกษมสุข. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 33. หน้า 27-28.

⁴² ธนชัย นักสอน. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 28. หน้า 44-45.

เห็นว่าการสืบสวนหาข้อเท็จจริงโดยวิธีการอื่นไม่อาจจะกระทำได้หรือเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

3) ผู้มีอำนาจอนุมัติ ในกรณีที่คำร้องยื่นโดยเจ้าพนักงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญแห่งมลรัฐ ผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติและวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติคือ เจ้าพนักงานมลรัฐในระดับสูงสุดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (*die zuständige oberste Landesbehörde*) หากในกรณีที่เป็นการร้องขอของเจ้าพนักงานระดับสหพันธ์ ผู้มีอำนาจอนุมัติคือรัฐมนตรีสหพันธ์ผู้ได้รับมอบอำนาจหน้าที่นี้จากนายกรัฐมนตรีสหพันธ์

4) หลักเกณฑ์ในการอนุมัติ การอนุมัติต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องต่อการไปรษณีย์ของสหพันธ์ (*die Deutsche Bundespost*) หรือหน่วยงานการสื่อสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นเพื่อทราบและปฏิบัติ โดยจะต้องแจ้งประเภท ขอบเขต และระยะเวลาของมาตรการที่กำหนดนั้นตลอดจนสถานที่ซึ่งอนุญาตให้มีการเฝ้าติดตามการติดต่อสื่อสารนั้นๆ ให้หน่วยงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์แจ้งอนุมัติในเรื่องการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้แก่หน่วยงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญในระดับมลรัฐที่เกี่ยวข้องทราบด้วย และให้หน่วยงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญในระดับมลรัฐแจ้งให้หน่วยงานคุ้มครองและพิทักษ์รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ทราบถึงการอนุมัติในเรื่องการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่หน่วยของตนได้รับมอบหมายให้ดำเนินการด้วยเช่นกัน

เมื่อเสร็จสิ้นการใช้มาตรการดังกล่าวแล้ว จะต้องแจ้งให้กับผู้ถูกระทบสิทธิโดยตรงทราบถึงการถูกใช้มาตรการดังกล่าวนี้ เมื่อสภาพความเป็นอันตรายซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการจำกัดสิทธิเสรีภาพนั้นหมดสิ้นลง ถ้ายังไม่อาจวินิจฉัยได้ว่าเหตุความเป็นอันตรายนั้นยังมีอยู่หรือไม่ ก็ให้แจ้งทันทีที่วินิจฉัยได้ว่าเหตุแห่งความเป็นอันตรายนั้นหมดสิ้นลงแล้ว แต่ถ้าหากไม่ปรากฏเหตุดังกล่าวขึ้น เจ้าพนักงานก็ไม่จำเป็นต้องแจ้ง เมื่อผู้ถูกระทบสิทธิได้รับทราบการแจ้งถึงการใช้มาตรการดังกล่าวแล้วก็สามารถมีสิทธิฟ้องร้องได้⁴³

3.2.2.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้บัญญัติการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานในการยึดไปรษณีย์ภัณฑ์ และการดักฟังทางโทรศัพท์ไว้แยกต่างหากจากกัน ซึ่งเดิมจะมีแต่เฉพาะอำนาจในการยึดไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลในการควบคุมอนุญาต แต่ในกรณีฉุกเฉินจำเป็นก็ให้พนักงานอัยการมีอำนาจดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ไปรษณีย์ภัณฑ์ที่จะถูกยึดได้นั้นจะต้องเป็นจดหมาย พัสดุไปรษณีย์ หรือโทรเลขที่ส่งมาให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การค้นหาคำความจริงในคดี ตามมาตรา 99 กระบวนการใช้อำนาจรัฐ

⁴³ ธนชัย นักสอน. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 28. หน้า 45.

ในการยึดไปรษณีย์ภัณฑ์ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นพื้นฐานในการแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ในเวลาต่อมา⁴⁴ โดยมีเจตนารมณ์ในการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อแสวงหาพยานหลักฐานอันชอบด้วยกฎหมายมาใช้ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดอาญาที่ร้ายแรงได้ สำหรับมูลเหตุการณืให้อำนาจรัฐในการดักฟังโทรศัพท์ตามมาตรา 100a จะกระทำได้เมื่อมีเหตุผลอันควรสงสัยว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ร่วมในการกระทำความผิดต่างๆ⁴⁵ โดยบัญญัติไว้ดังนี้⁴⁶

มาตรา 100 a เงื่อนไขเกี่ยวกับการดักรับข้อมูลการสื่อสารทางโทรคมนาคม

1) การติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโทรคมนาคม อาจถูกดักฟังและบันทึกโดยไม่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ ถ้า

(1) ข้อเท็จจริงบางประการก่อให้เกิดความสงสัยว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ก่อความไม่สงบหรือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรง ตาม (2) หรือพยายามที่จะกระทำความผิดดังกล่าวหรือได้เตรียมการที่จะกระทำความผิดและ

(2) เป็นหนึ่งในความผิดร้ายแรงที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

(3) ไม่มีวิธีการอื่นในการพิสูจน์ความจริง หรือการกำหนดตัวผู้ต้องหาเป็นเรื่องยาก หรือไม่มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

2) ความผิดอาญาร้ายแรงตามเจตนารมณ์ตาม (1) ได้แก่

(1) ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

ก. ความผิดอาญาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของรัฐและเป็นอันตรายต่อนิธิรัฐและประชาธิปไตยหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของรัฐตามมาตรา 80-82 มาตรา 84-86 มาตรา 87-89a และมาตรา 94-100a

ข. การให้สินบนแก่ผู้มีอำนาจตามมาตรา 108e

ค. การก่ออาชญากรรมต่อการป้องกันประเทศตามมาตรา 109d ถึง 109h

⁴⁴ กมลชัย รัตนสกวาวงศ์ และวราภรณ์ วิศรุตพิชญ์. (2539). *แนวทางในการยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดักฟังทางโทรศัพท์และการปรับปรุงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. หน้า 109.

⁴⁵ จุฬาลักษณ์ เผ่ากันทะ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 26. หน้า 132.

⁴⁶ Brian Duffett and Monika Ebinger, THE GERMAN CODE OF CRIMINAL PROCEDURE (StPO), Section 100a.

- ง. การก่ออาชญากรรมต่อความสงบเรียบร้อย ตามมาตรา 129-130
- จ. ความผิดฐานปลอมเงินตราและธนบัตร ตามมาตรา 146 และ 151 , มาตรา 152 ในแต่ละกรณี เช่นเดียวกับมาตรา 152a (3) และมาตรา 152b (1) ถึง (4)
- ฉ. ความผิดเกี่ยวกับเพศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 176a, 176b, 177(2) ,ข้อ 2. และมาตรา 179 (5) ข้อ 2
- ช. ความผิดเกี่ยวกับการเผยแพร่ การซื้อ และการครอบครอง งานลามกอนาจารเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องในหมวด 184(b) (1) ถึง (3) และ 184C (3)
- ซ. ความผิดฐานฆ่าคนตายและความผิดฐานฆ่าคนตายโดยประมาท ตามมาตรา 211 และ 212
- ฌ. ความผิดต่อเสรีภาพส่วนบุคคลตามมาตรา 232 ถึง 233 a, 234, 234a, 239a และ 239b
- ญ. ความผิดฐานลักทรัพย์หรือกรรโชกทรัพย์ตามมาตรา 249 ถึง มาตรา 255
- ฎ. ความผิดฐานรับซื้อของโจรตามมาตรา 260 และ 260a
- ฏ. ความผิดฐานฟอกเงินหรือปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาตามกฎหมาย ตามมาตรา 261 (1) (2) และ (4)
- ฐ. ความผิดฐานฉ้อโกงและการฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 263 (3) วรรคสอง และในมาตรา 263 (5) ประกอบกับ มาตรา 263a (2)
- ฑ. ความผิดฐานฉ้อฉลเงินอุดหนุนภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน มาตรา 264 (2) วรรคสอง และมาตรา 264 (3) ประกอบกับมาตรา 263 (5)
- ฒ. ความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงเอกสารภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 267 (3) วรรคสอง และมาตรา 267 (4) ประกอบกับ มาตรา 268 (5) หรือ มาตรา 269 (3) และ 275 (2) และ 276 (2)
- ณ. การล้มละลายภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 283a วรรคสอง
- ด. อาชญากรรมต่อการแข่งขันตามมาตรา 298 ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 300 วรรคสอง, ถึงมาตรา 299
- ต. อาชญากรรมที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของประชาชนในกรณีที่กำลังถึงในมาตรา 306 ถึง 306c ,มาตรา 307 (1) ถึง (3) มาตรา 308 (1)-(3),

มาตรา 309 (1)-(4), มาตรา 310 (1) , มาตรา 313, มาตรา 314, มาตรา 315 (3) มาตรา 315b(3) รวมถึง
มาตรา 361a และ 361c

ถ. ความผิดฐานรับสินบน ตามมาตรา 332 และมาตรา 334

(2) ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคลัง

ก. การเลี้ยงภาษีภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 370 (3) วรรค
สอง ข้อ 5

ข. การค้า, ความรุนแรงและขบวนการลักลอบขนสินค้า ตามมาตรา
373

ค. การจัดการทรัพย์สินที่หนีภาษีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 374 (2)

(3) ตามกฎหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยา

การกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 95 (1) ข้อ 2a ในหัวข้อ
เกี่ยวกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 95 (3) วรรคสอง ข้อ 2b

(4) ตามกฎหมายว่าด้วยการลี้ภัย

ก. ทำให้เกิดกระบวนการขอลี้ภัยที่ไม่เหมาะสมตามมาตรา 84 (3)

ข. การค้าและการชักชวนให้เกิดกระบวนการขอลี้ภัยตามมาตรา 84a

(5) กฎหมายว่าด้วยถิ่นที่อยู่

ก. ความผิดฐานลักลอบนำเข้าคนต่างด้าว ตามมาตรา 96 (2)

ข. ความผิดฐานลักลอบนำเข้าทำให้เกิดการตาย ขบวนการและการ
ลักลอบนำเข้าสินค้าตามมาตรา 97

(6) กฎหมายว่าด้วยการค้าและการชำระเงินต่างประเทศ

การกระทำความผิดด้วยความจงใจตามมาตรา 17 และมาตรา 18

(7) กฎหมายยาเสพติด

ก. ความผิดอาญาตามที่กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในมาตรา 29 (3)
วรรคสอง ข้อ 1

ข. ความผิดอาญาตามมาตรา 29a มาตรา 30 (1) ข้อ 1, 2 และ 4
รวมถึง 30a และ 30b

(8) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารตั้งต้น

ความผิดอาญาตามมาตรา 19(1) ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน
มาตรา 19 (3) วรรคสอง

(9) กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธสงคราม

ก. ความผิดอาญาตามมาตรา 19 (6) อนุ (1) ถึง (3) และมาตรา 20 (1) ถึง (2) , รวมถึง มาตรา 20a (1) ถึง (3) ที่เชื่อมโยงกับมาตรา 21

ข. ความผิดอาญาตามมาตรา 22a (1) ถึง (3)

(10) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ

ก. การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ตามมาตรา 6

ข. การก่ออาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ตามมาตรา 7

ค. อาชญากรรมสงคราม ตามมาตรา 8 ถึงมาตรา 12

(11) กฎหมายว่าด้วยอาวุธ

ก. ความผิดทางอาญาตามมาตรา 51 (5) (1) ถึง (3)

ข. ความผิดอาญาตามมาตรา 52 (1) ข้อ 1 และ 2 , ข้อย่อย c และ d รวมถึง มาตรา 52 (5) ถึง (6)

3) คำสั่งดังกล่าวอาจดำเนินการได้แต่เฉพาะกับจำเลยหรือบุคคลที่ถูกลั่นโทษฐานจากข้อเท็จจริงบางประการว่าเป็นบุคคลผู้ได้รับหรือส่งข้อความถึงผู้ถูกกล่าวหา หรือโดยผู้ถูกกล่าวหาได้โทรศัพท์ถึง

4) หากมีข้อบ่งชี้ที่เป็นข้อเท็จจริงว่าข้อมูลที่ได้ไปจากกระบวนการดักรับข้อมูลตามหมวด (1) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตส่วนตัว ถือว่าเป็นมาตรการที่ไม่อาจยอมรับได้ ข้อมูลดังกล่าวจะต้องไม่ถูกนำมาใช้ หรือหากมีการบันทึกใดๆ ไว้ จะต้องถูกลบโดยไม่ชักช้า

การใช้อำนาจในการดักฟังตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 100 a จะกระทำได้เมื่อสำนักงานอัยการมีการยื่นคำขอต่อศาลเท่านั้น ในกรณีเร่งด่วนสำนักงานอัยการอาจมีคำสั่งให้มีการดักฟังโทรศัพท์ได้ แต่การใช้อำนาจดังกล่าวของพนักงานอัยการจะสิ้นสุดบังคับภายใน 3 วัน หากไม่ได้รับความเห็นชอบยืนยันจากศาล นอกจากนี้ การมีคำสั่งอนุญาตให้เข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารตามมาตรา 100a จะมีกำหนดไม่เกิน 3 เดือน และสามารถขยายเวลาได้ไม่เกินครั้งละ 3 เดือน และยังคงขยายเวลาได้ โดยคำนึงถึงข้อมูลที่ได้รับเพื่อประโยชน์ต่อการสืบสวนเป็นหลัก⁴⁷

คำสั่งอนุญาตจะต้องทำเป็นหนังสือ โดยต้องระบุชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่จะถูกบังคับใช้มาตรการดักฟังการสื่อสารนั้น หมายเลขโทรศัพท์หรือรหัสอื่นๆ ของการเชื่อมต่อหรืออุปกรณ์ปลายทางที่จะถูกดักฟัง ตราบเท่าที่มีข้อเท็จจริงพิสูจน์ว่า อุปกรณ์เหล่านี้มีได้อยู่ในเวลา

⁴⁷ Brian Duffett and Monika Ebinger, Ibid, Section 100b (1).

เดียวกันกับอุปกรณ์ปลายทางอื่น และประเภท ขอบเขตและระยะเวลาของการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว⁴⁸

บนพื้นฐานของคำสั่งศาลที่อนุญาตให้มีการดักฟังโทรศัพท์ บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการให้บริการด้านโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ที่ใช้มาตรการตามมาตรา 100a ได้โดยไม่ชักช้า และต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นโดยมาตรการในส่วนนี้ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติโทรคมนาคม โดยนำมาตรา 95 (2) มาบังคับใช้โดยอนุโลม⁴⁹ กรณีที่เงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาตจากศาลหมดอายุลง การดำเนินตามมาตรการดังกล่าวต้องสิ้นสุดลงโดยไม่ชักช้าและต้องแจ้งผลของการปฏิบัติงานตามคำสั่งดังกล่าวให้ศาลทราบ⁵⁰ หน่วยงานกลางของอัยการมีหน้าที่ส่งรายงานไปยังสำนักงานยุติธรรมของรัฐบาลกลางทุกวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปี ถัดจากปีที่ดำเนินงานตามมาตรา 100a ภายใต้ขอบเขตอำนาจของตน สำนักงานยุติธรรมของสหพันธรัฐจะจัดทำบทสรุปของการใช้มาตรการดังกล่าวทั่วประเทศพร้อมทั้งรายงานและเผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต⁵¹

⁴⁸ Ibid. Section 100b (2).

⁴⁹ Ibid. Section 100b(3).

⁵⁰ Ibid. Section 100b(4).

⁵¹ Ibid. Section 100b(5).

ตาราง 3.4 แสดงการเปรียบเทียบการเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
ชื่อกฎหมาย	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...)...	The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968	1) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธรัฐ มาตรา 10 2) ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา การศึกษาครั้งนี้จะทำการเปรียบเทียบ เฉพาะที่ปรากฏหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น
เหตุผลในการขอเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน	มีเหตุอันควรเชื่อว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใด ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด	เจ้าหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่าวิธีการแสวงหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีด้วยวิธีอื่นหรือวิธีการปกติอาจเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่มากเกินไปและวิธีดังกล่าวเป็นวิธีที่ดีที่สุด	มีเหตุผลอันควรสงสัยว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ร่วมในการกระทำความผิดต่างๆ คำสั่งดังกล่าวอาจดำเนินการได้แต่เฉพาะกับจำเลยหรือบุคคลที่ถูกสันนิษฐานจากข้อเท็จจริงบางประการว่าเป็นบุคคลผู้ได้รับหรือส่งข้อความถึงผู้ถูกกล่าวหา หรือโดยผู้ถูกกล่าวได้โทรศัพท์ถึง

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
ประเภทของ ความผิดที่อาจ อนุญาตให้ เข้าถึงข้อมูล การสื่อสาร	<p>1) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่ง ราชอาณาจักร</p> <p>2) คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตาม ประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>3) คดีความผิดที่เป็นการกระทำของ องค์กรอาชญากรรมซึ่งมีผู้กระทำร่วมตัว กันตั้งแต่สามคนขึ้นไปและร่วมกันกระทำ ความผิดซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ สิบปีขึ้นไป โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำ มี การประสานงาน มีการติดต่อสื่อสาร และ มีการแบ่งปันผลประโยชน์อันเป็น กระบวนการที่ต่อเนื่อง</p> <p>4) คดีความผิดที่มีความซับซ้อนซึ่งมีอัตรา โทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป</p>	<p>มีการกำหนดฐานความผิดและมาตรา หรือ หมวดของความผิด ที่เกี่ยวข้องที่กำหนดให้ สามารถยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึง การสื่อสารของประชาชนได้ เช่น บทที่ 10 เกี่ยวกับอาวุธชีวภาพ บทที่ 37 เกี่ยวกับการ จารกรรม บทที่ 55 การลักพาตัว บทที่ 90 การคุ้มครองความลับทางการค้า บทที่ 105 เกี่ยวกับการก่อวินาศกรรม บทที่ 115 เกี่ยวกับการกบฏ บทที่ 102 เกี่ยวกับการก่อ การจลาจล บทที่ 65 เกี่ยวกับอันตรายร้ายแรง บทที่ 111 เกี่ยวกับการทำลายเรือ หรือบทที่ 81 เกี่ยวกับโจรสลัด เป็นต้น</p>	<p>มีการกำหนดฐานความผิดและมาตราเอาไว้ อย่างชัดเจน เช่น</p> <p>ความผิดอาญาเกี่ยวกับการกระทำอันเป็น ปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของรัฐและเป็น อันตรายต่อนิติรัฐและประชาธิปไตยหรือ เป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของรัฐ ตาม มาตรา 80-82 มาตรา 84-86 มาตรา 87-89a และมาตรา 94-100a</p> <p>การให้สินบนแก่ผู้มีอำนาจตามมาตรา 108e</p> <p>การก่ออาชญากรรมต่อการป้องกันประเทศ ตามมาตรา 109d ถึง 109h</p> <p>การก่ออาชญากรรมต่อความสงบเรียบร้อย ตามมาตรา 129-130</p> <p>ความผิดเกี่ยวกับเพศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับ มาตรา 176a, 176b, 177(2) ,ข้อ 2. และ มาตรา 179 (5) ข้อ 2 เป็นต้น</p>

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
วิธีการขอเข้าถึงข้อมูล การสื่อสาร	พนักงานฝ่ายปกครองผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวนซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการ จังหวัดหรืออธิบดีกรมการปกครอง หรือ ตำรวจผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนซึ่ง ได้รับอนุมัติจากผู้บังคับการตำรวจขึ้นไป แล้วแต่กรณีจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดี ผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อให้มี คำสั่งอนุญาตในการเข้าถึงและได้มาซึ่ง เอกสารหรือข้อมูลข่าวสาร	ต้องดำเนินการผ่านพนักงานอัยการผู้มี อำนาจ อัยการสูงสุด รองอัยการสูงสุด หรือผู้ช่วย อัยการสูงสุดหรือทำหน้าที่รองผู้ช่วยอัยการ สูงสุดในแผนกคดีอาญาหรือกองรักษาความ ปลอดภัยแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมายจาก อัยการสูงสุด ให้ยื่นคำร้องต่อผู้พิพากษาที่อยู่ ในเขตอำนาจของรัฐบาลกลาง ให้มีคำสั่ง อนุญาตหรืออนุมัติให้สามารถเข้าถึงการ สื่อสารของประชาชนทางโทรศัพท์	การใช้อำนาจในการดักฟังตามที่กำหนดไว้ ในมาตรา 100 a จะกระทำได้เมื่อสำนักงาน อัยการมีการยื่นคำขอต่อศาลเท่านั้น
รายละเอียดใน คำขอเข้าถึง ข้อมูลการ สื่อสาร	1) ประเภทและลักษณะของเอกสารหรือ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการซึ่งให้มีผลกระทบต่อ สิทธิส่วนบุคคลน้อยที่สุด 2) วิธีการที่ใช้ในการเข้าถึงและได้มาซึ่ง เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว 3) ระยะเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในการ ดำเนินการ	1) รายละเอียดแห่งคดีที่ชัดเจนเกี่ยวกับ รายงานการสืบสวน สอบสวนที่ได้ทำไป แล้ว 2) ชื่อและข้อมูลการกระทำความผิดของผู้ ต้องสงสัย 3) วิธีการดักข้อมูล 4) อุปกรณ์ที่ใช้ในการดักข้อมูล	มีการกำหนดเกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตจะต้องทำ เป็นหนังสือ โดยต้องระบุชื่อและที่อยู่ของ บุคคลที่จะถูกบังคับใช้มาตรการดักฟังการ สื่อสารนั้น หมายเลขโทรศัพท์หรือรหัสอื่นๆ ของการเชื่อมต่อหรืออุปกรณ์ปลายทางที่จะ ถูกดักฟัง ตรามเท่าที่มีข้อเท็จจริงพิสูจน์ว่า อุปกรณ์เหล่านี้มิได้อยู่ในเวลาเดียวกันกับ

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
	และตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของ ประธานศาลฎีกา	5) ขั้นตอนที่ใช้ในการดักข้อมูลอย่างละเอียด การระบุประเภทของการสื่อสารที่จะทำการ ดักสัญญาณว่าเป็นประเภทใดนั้นต้องระบุว่า เป็นการสื่อสารทางสาย (Wire Communications) ซึ่งจะรวมถึงการส่งผ่าน เสียงที่มีบางส่วนผ่านทางสายระหว่างจุดส่ง และจุดรับ เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ รวมถึงโทรศัพท์ไร้สาย (Cellular Phone) บันทึกข้อความเสียง (Voice Mail) วิทยุ ติดตามตัว (Voice Pager) และ โทรศัพท์ พื้นฐาน (Landline Telephone) หรือการ สื่อสารทางตรงหรือโดยวาจา (Oral Communications) เป็นการสื่อสารกัน ระหว่างบุคคลที่ทั้งสองฝ่ายอยู่ภายใต้ เงื่อนไขที่มีเหตุผลที่จะคาดหวังความเป็น ส่วนตัวหรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Communications) ซึ่งจะเป็นการ	อุปกรณ์ปลายทางอื่น และประเภท ขอบเขต และระยะเวลาของการบังคับใช้มาตรการ ดังกล่าว

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
		<p>ติดต่อสื่อสารผ่านทางอุปกรณ์ที่แสดงข้อมูล และ/หรือแสดงตัวเลขหน้าจอเครื่องโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งทางคอมพิวเตอร์ (Computer Transmissions) บางส่วนของการส่งทางดาวเทียม (Satellite Transmissions) แต่ไม่รวมวิทยุติดตามตัว สัญญาณเสียง (Tone-Only Pager) อุปกรณ์ติดตามร่องรอย (Tracking Device) หรือ เครื่องโอนข้อมูลการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Fund Transfer Information)</p> <p>6) เจ้าหน้าที่สืบสวนหรือเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการ ตรวจสอบความผิดตามที่ไต่ขึ้นคำร้องต้อง จัดให้มีหลักฐานของการกระทำความผิดซึ่ง รัฐกำหนดไว้ให้มีการอนุญาตให้ค้นรับ ข้อมูลการสื่อสารได้</p>	

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
เหตุผล ประกอบ การ พิจารณา อนุญาต	<p>อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง</p> <p>(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง จากการเข้าถึงเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว</p> <p>(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้</p>	<p>ผู้พิพากษาจะพิจารณาอนุญาตให้ใช้การดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตาม The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968, Title III ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้</p> <p>1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง และมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด</p> <p>2) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การดักข้อมูลการสื่อสารสามารถทำให้รู้ข้อมูลสำคัญในการกระทำความผิดได้และใช้เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนคดีของเจ้าหน้าที่</p> <p>3) เจ้าหน้าที่ต้องพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่าไม่สามารถใช้วิธีการสืบสวนวิธีอื่นได้อีกแล้ว เนื่องจากใช้แล้วไม่ประสบผลสำเร็จหรือหากใช้วิธีการอื่นแล้วจะเป็นการอันตรายต่อเจ้าหน้าที่มาก เกินควรและวิธีการดักข้อมูล</p>	<p>การติดต่อสื่อสารกันผ่านทางโทรคมนาคม อาจถูกดักฟังและบันทึก โดยไม่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบ ถ้า</p> <p>1) ข้อเท็จจริงบางประการก่อให้เกิดความสงสัยว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ก่อความไม่สงบหรือเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรง หรือพยายามที่จะกระทำความผิดดังกล่าวหรือได้เตรียมการที่จะกระทำความผิด และ</p> <p>2) เป็นหนึ่งในความผิดร้ายแรงที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ</p> <p>3) ไม่มีวิธีการอื่นในการพิสูจน์ความจริงหรือการกำหนดตัวผู้ต้องหาเป็นเรื่องยาก หรือไม่มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ</p> <p>4) คำสั่งดังกล่าวอาจดำเนินการได้แต่เฉพาะกับจำเลยหรือบุคคลที่ถูกสันนิษฐานจาก</p>

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
		<p>ทางการสื่อสารเป็นวิธีที่ดีที่สุด</p> <p>4) เมื่อมีพยานหลักฐานอันเชื่อได้ว่า บุคคลผู้ต้องถูกคัดข้อมูลได้ใช้การติดต่อสื่อสารประเภทดังกล่าวจริงหรือสืบสอบแล้วพบว่าเครื่องมือสื่อสารนั้นมีชื่อผู้ต้องหาเป็นเจ้าของ</p>	<p>ข้อเท็จจริงบางประการว่าเป็นบุคคลผู้ได้รับหรือส่งข้อความถึงผู้ถูกกล่าวหา หรือโดยผู้ถูกกล่าวหาได้โทรศัพท์ถึง</p>
ระยะเวลาในการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสารของประชาชน	<p>อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน</p> <p>ให้ผู้ได้รับอนุญาตรายงานผลการดำเนินการต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดทราบทุกสามสิบวัน</p>	<p>เจ้าหน้าที่จะต้องระบุระยะเวลาที่ขออนุญาตคัดฟัง รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง โดยเฉพาะต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการสื่อสารเพื่อการกระทำความผิดซึ่งกฎหมาย กำหนดระยะเวลาในการใช้มาตรการดังกล่าว ไว้ไม่เกิน 30 วัน หากจะขยายเวลาต้องขออนุญาตอีกครั้ง กรณีที่เป็นคำร้องขอขยายเวลาดักฟัง จะต้องระบุว่า การดักฟังยังได้ข้อมูลไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือคำอธิบายที่มีเหตุผลถึงการไม่บรรลุนิติประสงค์หรือไม่ประสบผลสำเร็จจากการดักฟังที่ศาลได้อนุญาตครั้งที่ผ่านมา</p> <p>เจ้าหน้าที่ต้องแสดงพยานหลักฐานเพื่อแสดงว่า</p>	<p>การมีคำสั่งอนุญาตให้เข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารตามมาตรา 100a จะมีกำหนดไม่เกิน 3 เดือน และสามารถขยายเวลาได้ไม่เกินครั้งละ 3 เดือน และยังคงขยายเวลาได้ โดยคำนึงถึงข้อมูลที่ได้รับเพื่อประโยชน์ต่อการสืบสวนเป็นหลัก</p>

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
		บุคคลนั้นเป็นบุคคลคนเดียวกับบุคคลที่ เจ้าหน้าที่จะใช้มาตรการดักฟังข้อมูลการกระทำ ความผิดด้วย การขยายระยะเวลาอนุญาตได้อีก ไม่เกินกว่า 30 วันและขอขยายระยะเวลาได้ เพียงครั้งเดียวเท่านั้น	
ผลบังคับกับ หน่วยงานอื่น	ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูล ข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความ ในมาตรานี้	ต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย	บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในการ ให้บริการด้านโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ ความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ ให้ใช้มาตรการตามมาตรา 100a ได้โดยไม่ ชักช้า และต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นโดย มาตรการในส่วนนี้ต้องเป็นไปตาม พระราชบัญญัติโทรคมนาคม โดยนำมาตรา 95 (2) มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
หากเหตุผล ความจำเป็น มีการเปลี่ยนแปลง	หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลหรือ ความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้ พิพากษาศาลอาญาหรือผู้พิพากษา หัวหน้าศาลจังหวัดอาจเปลี่ยนแปลง คำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร	ระยะเวลาที่อนุญาตให้คัดฟังไม่เกินกว่าความ จำเป็นในการบรรลุผลตามคำร้อง	กรณีที่เงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาตจากศาล หมดอายุลง การดำเนินตามมาตรการ ดังกล่าวต้องสิ้นสุดลงโดยไม่ชักช้าและต้อง แจ้งผลของการปฏิบัติงานตามคำสั่งดังกล่าว ให้ศาลทราบ หน่วยงานกลางของอัยการมี หน้าที่ส่งรายงานไปยังสำนักงานยุติธรรม ของรัฐบาลกลางทุกวันที่ 30 มิถุนายนของ ทุกปี ถัดจากปีที่ดำเนินงานตามมาตรา 100a ภายใต้ขอบเขตอำนาจของตน สำนักงาน ยุติธรรมของสหพันธรัฐจะจัดทำบทสรุป ของการใช้มาตรการดังกล่าวทั่วประเทศ พร้อมทั้งรายงานและเผยแพร่ผ่านทาง อินเทอร์เน็ต

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
หลักเกณฑ์ การเก็บรักษา การนำข้อมูล ไปใช้และการ ทำลายข้อมูล	บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษา เฉพาะเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้รับ อนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็น พยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดี ดังกล่าวเท่านั้น ส่วนเอกสารหรือข้อมูล ข่าวสารอื่นให้ทำลายแล้วรายงานต่อ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาหรือผู้ พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทยหรือผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติแล้วแต่กรณี กำหนด	เนื้อหาที่ได้จากการดักจับข้อมูลการสื่อสารของ ประชาชนผ่านทางโทรศัพท์หรือทาง อิเล็กทรอนิกส์ใดๆ ต้องทำการบันทึกไว้ในเทป หรืออุปกรณ์อื่นใด ที่สามารถทำการ เปรียบเทียบเสียงได้ และการบันทึกเนื้อหาของ การดักฟังดังกล่าวจะต้องทำในลักษณะช่วย ป้องกันการบันทึกจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลง อื่นใดทันทีที่สิ้นสุดระยะเวลาของคำสั่งหรือ การขยายเวลาดังกล่าว การเก็บรักษามบันทึก ดังกล่าวต้องอยู่ในบริเวณที่ผู้พิพากษาสั่ง และ จะไม่ถูกทำลายเว้นแต่เป็นคำสั่งของผู้พิพากษา ผู้อนุญาต โดยจะเก็บบันทึกไว้เป็นเวลา 10 ปี และการบันทึกซ้ำอาจทำได้ ในกรณีที่ใช้เพื่อ การเปิดเผยข้อมูลสำหรับการสืบสวน หรือ ตามที่บัญญัติไว้ใน (3) ของมาตรา 2517	หากมีข้อบ่งชี้ที่เป็นข้อเท็จจริงว่าข้อมูลที่ได้ ไปจากกระบวนการดักจับข้อมูลตามหมวด (1) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ส่วนตัว ถือเป็นมาตรการที่ไม่อาจยอมรับ ได้ ข้อมูลดังกล่าวจะต้องไม่ถูกนำมาใช้ หรือ หากมีการบันทึกใดๆ ไว้ จะต้องถูกลบโดยไม่ ชักช้า

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
กรณีมีผู้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้าถึงไปเผยแพร่	<p>ผู้ใดรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มากระทำการด้วยประการใดๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมาย</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามในการเข้าถึงข้อมูลซึ่งการสื่อสารตามที่ยื่นคำขอ ผู้กระทำความต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง”</p>	<p>สำหรับการเปิดเผยข้อมูลโดยเจตนาหรือการใช้ข้อมูลใดๆ โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เกินขอบเขตที่ศาลอนุญาต ถือเป็นการละเมิดภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายนี้ และมาตรา 2520 (ก) กำหนดให้บุคคลที่ถูกละเมิดจากการดักฟังทางโทรศัพท์หรือโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเปิดเผยข้อมูลหรือเจตนาละเมิด ให้มีการบรรเทาทุกข์แก่ผู้เสียหาย ที่เหมาะสมโดยรวมถึง (1) การบรรเทาความยุติธรรมเบื้องต้น หรือการกระทำอื่นใดอันเป็นความเหมาะสม(2) ความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายเชิงลงโทษในกรณีที่เหมาะสม และ (3) ค่าทำนายความที่สมเหตุสมผลและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล โดยการเรียกร้องค่าความเสียหายดังกล่าวมีอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่พบการถูกละเมิดครั้งแรก</p>	

ตาราง 3.4 (ต่อ)

	ประเทศไทย	สหรัฐอเมริกา	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
การเข้าถึง ข้อมูลการ สื่อสารของ ประชาชน กรณีเร่งด่วน	ไม่มีการบัญญัติไว้	ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉิน กฎหมาย The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968 หมวด Title III มาตรา 2518 (7) กำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าพนักงานของรัฐสามารถทำการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินจำเป็นเร่งด่วน โดยกฎหมายฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนี้ 1) จะมีอันตรายถึงชีวิตหรืออันตรายต่อร่างกายสาหัสต่อบุคคลใดๆ โดยทันทีทันใด 2) การสมคบกันกระทำการซึ่งเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงแห่งรัฐ 3) การสมคบกันเป็นองค์กรอาชญากรรม 4) กรณีจะทำการดักฟังนั้นต้องเป็นกรณีที่ศาลอนุญาตให้ดักฟังได้ 5) ภายหลังมีการดักฟังแล้ว จะต้องขออนุญาตต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากได้มีการเริ่มกระทำการดักฟัง	ในกรณีเร่งด่วนสำนักงานอัยการอาจมีคำสั่งให้มีการดักฟังโทรศัพท์ได้ แต่การใช้อำนาจดังกล่าวของพนักงานอัยการจะสิ้นสุดลงภายใน 3 วัน หากไม่ได้รับความเห็นชอบยืนยันจากศาล

กล่าวโดยสรุป การศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งการสื่อสารของประชาชนตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และต่างประเทศซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ทำการเปรียบเทียบกับ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act ซึ่งเป็นกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรา 10 และประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเยอรมัน พบว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีการกำหนดฐานความผิดที่สามารถนำมาตราการดังกล่าวมาใช้ได้ ไว้แต่เพียงคร่าวๆ ขณะที่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการกำหนดฐานความผิดโดยละเอียด

ขณะที่การกั้นกรองการใช้ดุลพินิจในการนำมาตราการการเข้าถึงและได้มาซึ่งการสื่อสารร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ใช้มาตรการการตรวจสอบภายใน โดยผู้บังคับบัญชาและมาตรการการตรวจสอบภายนอกโดยศาล ขณะที่ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาตรการตรวจสอบภายนอกนอกจากมีการตรวจสอบโดยศาลแล้วยังกำหนดให้อัยการสูงสุดมีหน้าที่ถ่วงดุลการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ก่อนยื่นคำขอต่อศาลด้วย ส่วนรายละเอียดในคำขอเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. มีการกำหนดไว้แต่เพียงคร่าวๆ ได้แก่ ประเภทและลักษณะของเอกสาร วิธีการเข้าถึงระยะเวลาดำเนินการ และตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ขณะที่ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของการเข้าถึงข้อมูลการสื่อสาร เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ โทรศัพท์ไร้สาย บันทึกข้อความเสียง วิทยูคิดตามตัว โทรศัพท์พื้นฐาน หรือการสื่อสารทางตรงหรือโดยวาจา หรือการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่กฎหมายของ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขโทรศัพท์หรือรหัสอื่นๆ ของการเชื่อมต่อหรืออุปกรณ์ปลายทางที่จะถูกดักฟัง ตราบเท่าที่มีข้อเท็จจริงพิสูจน์ว่า อุปกรณ์เหล่านี้มีใ้ได้อยู่ในเวลาเดียวกันกับอุปกรณ์ปลายทางอื่น และกรณีที่มีผู้นำข้อมูลที่ได้จากการเข้าถึงและได้มาซึ่งการสื่อสารไปเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. กำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท ขณะที่ กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาให้นำมาตรการการทางแพ่งมาใช้ แสดงให้เห็นว่า มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีคำนึงถึงสิทธิความเป็นส่วนตัวของประชาชนมากกว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ดังนั้น จึงได้มีการตรากฎหมายโดยกำหนดรายละเอียดของมาตรการในการ

นำมาใช้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในการเข้าถึงและได้มาซึ่งการสื่อสารเกินขอบเขต

ในบทต่อไป ผู้วิจัยจะได้มีการวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการเข้าถึงและได้มาซึ่งข้อมูลการสื่อสารของประชาชนตามร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.